

Beleidsplan Hervormde Gemeente Herwijnen

2017 - 2021

Voorlopig vastgesteld door de kerkenraad d.d. 3 oktober 2017

Behandeld tijdens gemeenteavond d.d. 25 oktober 2017

Vastgesteld door de kerkenraad d.d. 30 oktober 2017

A. Ruitenburg, voorzitter
w.g.

D.J. van Arkel, scriba
w.g.

Voorwoord

In het voorjaar van 2016 heeft de kerkenraad van de Hervormde Gemeente Herwijnen het in 2010 vastgestelde beleidsplan herzien. Veelal betreft het tekstuele aanpassingen. Op een aantal punten is de tekst aangepast aan de actuele situatie in onze Gemeente. We zijn dankbaar dat het herziene beleidsplan voor de periode 2015-2020 in de kerkenraadsvergadering van oktober 2017 is vastgesteld en daarna voorgelegd kan worden aan de Gemeente. In een beleidsplan wordt duidelijk gemaakt wat het beleid is voor de komende tijd en wat men wil gaan doen. De gemeente van Christus heeft een visie op de toekomst. Zij heeft uitgesproken uitgangspunten die de richting bepalen. Het belangrijkste uitgangspunt is de relatie met God, elkaar en de wereld. De gemeente heeft te maken met tradities, zowel van haarzelf, als van de kerk in haar geheel. Ze heeft ook te maken met de samenleving waarin ze gemeente is. Vanuit al die aspecten – visie, traditie, samenleving en gemeente - wordt alles wat in de gemeente gebeurt met een kritisch oog bekeken en wordt bepaald of er mee doorgedaan wordt en zo ja, op welke manier. Voorts doen zich regelmatig nieuwe ontwikkelingen voor, waar voor de toekomst rekening mee gehouden dient te worden. Het beleidsplan bepaalt het werk voor de komende tijd.

Getracht is alles op een rij te zetten en scherp te zien. We constateerden dat er al vele en goede dingen in de gemeente plaatsvinden, tegelijkertijd moest er ook geconcludeerd worden dat er nog vele en diepe vragen liggen. Bewust is gestreefd naar het zichtbaar maken van knelpunten en voornemens.

Zo is vanuit de bestaande situatie het beleidsplan opgesteld met het oog op de nabije toekomst.

Het leidde tot inzicht van zorg en nood, maar ook van vreugde en blijdschap. Laat het zo zijn dat we ons beleid waarin situatie, knelpunten en voornemens centraal staan opdragen aan de Heere onze God. Moge Hij in Zijn ondoorgrondelijke genade de kracht geven om het beleid gestalte te geven tot opbouw en instandhouding van Zijn Gemeente hier ter plaatse.

De kerkenraad
Herwijnen, 3 oktober 2017 / 30 oktober 2017

INHOUD

	Pagina
VOORWOORD	2
DE GEMEENTE VAN CHRISTUS TE HERWIJNEN	6
I. HET DORP HERWIJNEN	
1.1. Sociale Geografie	7
1.2. Geestelijke geografie	8
1.3. Sociologie van de Hervormde gemeente	9
1.4. De plaats van de gemeente in het geheel van de Kerk	9
1.5. Aandachtsgebieden	9
Beleid	10
II. CONSISTORIE	
2.1. Eredienst	11
Doelstelling	11
Invulling van de eredienst	11
Aanvangstijden	11
Gastheer en gastvrouw	11
Liturgie	11
Beleid	12
2.2. Bijzondere diensten en samenkomsten	12
2.2.1. Bijzondere diensten	12
Doelstelling	13
Beleid	13
2.2.2. Sacramentsdiensten	13
Bediening Heilige Doop	13
Doopaangifte	13
Beleid	13
Bediening Heilig Avondmaal	14
Bediening Heilig Avondmaal in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht	14
Censura morum	14
Beleid	14
2.2.3. Samenkomsten	14
Beleid	14
2.3. Aanvullende opmerkingen	15
Beleid	15
III. VISIE EN GRONDSLAG	
3.1. De samenleving	16
Huwelijk	16
Samenwonen	16
Relaties tussen personen van gelijk geslacht	16
Echtscheiding en hertrouwen	16
Beleid	16
3.2. Het gemeenteleven	16
Heilig Avondmaal	16
Verkiezing ambtsdragers	16
Beleid	17
3.3. Openbare belijdenis van het geloof	17
3.4. Kerkenraad	17
IV. VORMING EN TOERUSTING	
4.1. Jeugdwerk	18
Bijbelse opdracht als motivatie	18

Doelstelling	18
Vorming en toerusting	18
Plaatsbepaling	18
4.2. Bredere zorg voor de jeugd	18
4.3. Organisatie en uitvoering	18
Jeugdraad	18
Jeugdclubs	18
Zondagsschool	19
Bredere zorg	19
4.4. Knelpunten en voornemens	19
V. CATECHESE EN PASTORAAT	
5.1. Catechese	21
5.1.1. Belijdeniscatechisatie	21
5.1.2. Knelpunten en voornemens	21
5.2. Pastoraat	21
Huisbezoek	21
Kerktelefoon luisteraars	21
Ouderen zonder kerktelefoon	22
Nieuw ingekomen commissie	22
5.2.1. Knelpunten en voornemens	22
Jongeren en jonge lidmaten	22
Ouderen	22
Randkerkelijken	22
Kerkenraad	22
VI. KRINGWERK	
6.1. De kringen in de gemeente	23
Bijbelgesprekskring.	23
Groeien in Geloof	23
Huiskringen	23
Lidmatenkring	23
Vrouwenvereniging.	23
6.2. Knelpunten en voornemens	23
Kringen in het algemeen	23
VII. APOSTOLAAT	
7.1. Zendingscommissie	24
7.2. Evangelisatiecommissie	24
7.3. Basiscursus geloven	24
VIII. PRESENTATIE en VOORLICHTING	
8.1. Kerkblad	25
8.2. Gemeentegids	25
8.3. Activiteitengids	25
8.4. Website	25
8.5. Beleid	25
IX. DIACONIE	
9.1. Het ambt van diaken	26
Vanuit de Bijbel gezien	26
Wat volgens de kerkorde aan een diaken is toevertrouwd	26
De visie van de diaconie	26
9.2. Ondersteuningsbeleid	26
9.2.1. Ondersteuning rampen/incidenten	27

9.2.2. Armoedebestrijding landelijk/wereldwijd	27
9.2.3. Armoedebestrijding plaatselijk	27
9.3. Verantwoording beleid	27
9.4. Taakverdeling diaconie	27
9.5. Financiële zaken	27
9.5.1. Collecten	28
9.5.2. Collecten beheer	28
9.6. Werkzaamheden diaconie	28
9.6.1. Kerktelefoon	28
9.6.2. Programma geestelijke verzoekplaten via kerktelefoon	29
9.6.3. Geluidsopname kerkdiensten	29
9.6.4. Kerstactiviteit diaconie	29
9.6.5. Bloemengroetcommissie	29
9.6.6. Huisbezoek	29
9.6.7. Kerktaxi	29
9.6.8. Nieuwe diakenen	30
9.7. Doelstelling/Prioriteiten diaconie	30
X. HET COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS	
10.1. Inleiding	31
10.1.1. Beschrijving van de bestaande situatie (zomer 2003)	31
10.1.2. Taken en taakverdeling	31
10.2. Doelen	31
10.3. Hoe de doelen te bereiken	32
10.3.1 Geldwerving en financieel beheer	32
Een actief en gericht beleid	32
Actie Kerkbalans	33
Bijzondere acties	33
Bezuinigingen/ besparingen	34
Extra inkomsten verwerven	34
10.3.2. Meerjarenraming van inkomsten en uitgaven	34
10.4. Beheer van gebouwen en inventaris	34
10.4.1. Het kerkgebouw	35
10.4.2. De pastorie	35
10.4.3. Het kerkelijk centrum	35
10.5. Personele zaken	36
10.5.1. Betaalde krachten	36
10.5.2. Onbetaalde krachten	36
10.6. Verantwoording van beleid	36
BIJLAGEN	
1. Verklaring	37
2.1. Erediensten	38
2.2. Bijzondere diensten of samenkomsten	39
2.3. Sacramentsdiensten	41
2.4. Samenkomsten	42
3. Kerkenraad	43
4. Catechese en Pastoraat	44

5.	Apostolaat, Presentatie en Voorlichting	46
6.	Procedure bij huwelijksjubilea	47
7.	Visie document	48
8	Kern van het Beleidsplan	

DE GEMEENTE VAN CHRISTUS TE HERWIJNEN

De Hervormde Gemeente van Herwijnen is onderdeel van de wereldwijde Gemeente van Christus. Hij is het Hoofd en de gemeente is Zijn lichaam, dat uit verschillende leden bestaat. De gemeenteleden horen bij elkaar, niet omdat ze elkaar gekozen hebben, maar vanwege de verkiezende liefde van God de Vader die haar uit de wereld geroepen heeft. Daardoor zijn ze door de Heilige Geest met Christus en elkaar verbonden.

In de gemeente, met in het bijzonder in de zondagse prediking, staat Christus centraal als Degene die van Godswege wordt aangewezen als de Gekruisigde en Opgestane Heere. In Hem heeft God al Zijn beloften vervuld en door Hem werkt Hij in ons geloof en bekering door de Heilige Geest. Tegelijkertijd belijdt de gemeente te leven in een door de zonde gebroken schepping. De zonde die in de wereld gekomen is door de ongehoorzaamheid van ons mensen aan God, waar door schepping en schepselen zuchten onder het lijden in deze wereld als gevolg van onze zonden.

De gemeente van Christus te Herwijnen wil voluit Hervormde Gemeente binnen de Protestantse Kerk in Nederland zijn. Zij is dat volgens de verklaring die zij door haar kerkenraad daar omtrent heeft afgelegd aan de synode van de PKN, op 9 juli 2003.

De volledige verklaring is als bijlage 1 aan dit beleidsplan toegevoegd.

I. HET DORP HERWIJNEN

1.1. Sociale geografie

De agrarische sector bepaalt vanouds het gezicht van de gemeente (ongeveer 2.650 inwoners, waarvan ruim een derde hervormd is). De bedrijven waren relatief klein/ middelgroot en zijn in de loop der jaren gegroeid tot middelgroot en soms groot. De oude beroepsbevolking was grotendeels afhankelijk van arbeid op en rondom deze bedrijven naast het werk op de steenfabrieken. Nog altijd is het deel werknemers aanzienlijk en de arbeidsmoraal hoog te noemen. Voor het boeren- en steenfabriekwerk, kwam het moderne fabriekswerk in de nabije omgeving en het werk in de bouwsector in de plaats, waardoor het dorp grotendeels een forensendorp is geworden.

De middenstand heeft zich redelijk weten te handhaven in de strijd om groter en grootst vanuit de lokkende provinciesteden met hun grote en goedkope winkels. Er zijn dan ook relatief veel kleine zelfstandigen.

Wat betreft huisvesting zijn er naar jaren van stagnatie, redelijk goede mogelijkheden. Op kleine schaal vindt zowel sociale woningbouw, als vrije sector-bouw plaats. De jongeren vestigen zich voor een deel in Herwijnen zelf; van hen die zich elders vestigen keert een deel na verloop van tijd terug. De groei van onderop is beperkt.

In 2017 is de Brede School geopend en is staat aan de Achterweg. Hierin zijn gevestigd de Christelijke basisschool "School met de Bijbel", de Openbare basisschool "De Schatkist" en kinderopvang "De Kinderkamer". Voortgezet onderwijs is niet aanwezig.

Voor de kerkelijke gemeente is van belang, dat de ouderenzorg voor een belangrijk deel in het dorp geschiedt. Het bestuur van de Stichting Woon- en Zorgcentrum Avondlicht beheert in onze gemeente een eigen zorgcentrum met verpleegafdeling. Veel ouderen die huisvesting en verzorging nodig hebben onder begeleiding, blijven dan ook binnen onze grenzen en daarmee onder onze kerkelijke verantwoordelijkheid. Onder invloed van de vergrijzing en van overheidsmaatregelen komt de nadruk in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht steeds meer te liggen op verpleging.

1.2. Geestelijke geografie

De afhankelijkheid van land, natuur en water (de Waal en zijn dijken) en van arbeid voor de broodwinning gaven de Herwijners een gemeenschappelijke instelling van nederigheid en kleinheid ten aanzien van God als Schepper en Voorziener. Het deel van de bevolking dat leeft vanuit dit Godsbesef neemt af. Bijna de gehele gemeente, ook de niet - meelevendenden doet in tijden van nood een beroep op de kerk, i.c. de dominee. In de meelevende groep gemeenteleden leeft een sterk besef van God als Rechter. Eerder zul je hen daar over horen spreken, dan over God als Redder. Dientengevolge ligt de nadruk in de beleving nogal eens op de werken en de vruchten van het geloof. Men houdt de moraal hoog, met het oog op de Rechter. "Meer kan een mens niet doen". Een en ander geeft aan dat van lijdelijkheid of onderdanigheid ook weer geen sprake is. Men hecht aan zelfstandigheid en strijd. Zoals dat in het bestaan moest en moet, moet dat ook in het geestelijke. Daarbij schuwt men in de onderlinge contacten liefst wel de confrontatie en het conflict. Een zekere gezagsschuwheid is de Herwijner niet vreemd. Men ziet tegen het ambt op en ontwijkt directe aansprakelijkheid in dezen. De ambtsdragers en in het bijzonder de predikant moeten daar alert op zijn, want nuchterheid en directheid leiden er gemakkelijk toe, dat de Herwijner tegenover de predikant (en andere ambtsdragers) bij menings-, visieverschil dichtslaat. Gemoedelijkheid (geen gezapigheid!), gecombineerd met Gelders/ Brabantse gezelligheid bepalen overigens de werksfeer en levensstijl en het gemeentelieven. Hier moet de ambtsdrager rekening mee houden in de persoonlijke gesprekken.

De prediking met als kern de rechtvaardiging van de goddeloze (tegenover de Rechter) door de Redder vindt goede ingang in de gemeente. Men hecht aan een schriftuurlijke prediking, zonder omhaal, betrokken op het leven van alledag.

Aandacht verdient de relatie tot de plaatselijke Gereformeerde Kerk. Dit is een kerk vanuit de afscheiding van 1834. Het hoeft geen betoog dat deze afscheiding diepe wonden sloeg in de Herwijnse gemeenschap. Nog altijd is er op een aantal terreinen verschil in opstelling door Hervormden en Gereformeerden. De laatste decennia zijn echter contacten gelegd, die in praktische zin steeds verder zijn uitgebouwd. Er is tweemaal per jaar overleg tussen de moderamina van de kerkenraden. Er wordt op gebied van evangelisatie samengewerkt (verspreiding evangelisatieblad, gezamenlijke toerustingavonden, eindejaarsactie) en vijf keer per jaar (eerste kerstdag 's avonds, voorjaar, afsluiting Vakantie Bijbel Spel Week en twee schooldiensten) is er een kerkdienst onder gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ook op diaconaal vlak is er overleg en wordt samengewerkt. Verder is rond de Christelijke basisschool "School met de Bijbel" en rond Woon- en Zorgcentrum Avondlicht sprake van samenwerking. Het is echter ook te constateren dat de geestelijke ligging verscheiden is. Op een aantal terreinen rond prediking, liturgie en gemeenteactiviteiten is sprake van een uiteenlopend gemeentebild. Niettemin wordt de bestaande samenwerking serieus aangepakt, niet in het minst door de jongeren, gericht op het reëel haalbare. Daarnaast ontbreekt de noodzaak van vereniging in praktische zin van beide zijden. Er zijn twee (bloeiende) gemeenten die zichzelf redelijk tot goed in stand kunnen houden en hun eigen aanwas en aanhang hebben.

1.3. Sociologie van de Hervormde gemeente

De sociologie van de Hervormde gemeente laat 7 juli 2017 het volgende beeld zien.

Totaal aantal geregistreerde Hervormde leden: 935		
Belijdende leden	Doopleden	Verbondenen
201	498	236

Onderverdeeld in mannen en vrouwen is dit.

Mannen: 479			Vrouwen: 484		
Belijdende leden	Doopleden	Overige leden	Belijdende leden	Doopleden	Overige leden
80	277	113	121	225	123

Het totale aantal pastorale eenheden bedraagt **561**.

1.4. De plaats van de gemeente in het geheel van de Kerk

De gemeente is een 'dorskerk', in die zin dat de gemeenteleden verschillende modaliteiten als achtergrond hebben. Van oudsher zijn de Gereformeerde Bond en de Confessionele Vereniging daarbij het sterkst vertegenwoordigd. Overigens is van een duidelijke scheidslijn vaak geen sprake (meer). Bovendien leeft het besef dat we als gemeente moeten zoeken naar wat ons bindt, meer dan naar wat ons scheidt. We hebben elkaar als gemeenteleden, ongeacht onze achtergrond, nodig. Zeker in een in tijd van teruglopende ledentallen en kerkgang is samenwerking binnen de eigen gemeente een noodzaak.

We willen een gemeente zijn die staat in de gereformeerde traditie. We verwijzen daarbij naar het voorwoord en naar de 'Verklaring' die we als gemeente hebben ondertekend.

1.5. Aandachtsgebieden

Met zorg wordt geconstateerd dat er een geleidelijke, maar duidelijke teruggang waarneembaar is van lidmaten. Een proces, dat zich in de afgelopen jaren heeft versneld. Als deze tendens zich doorzet, zal de gemeente uiteindelijk sterk vergrijzen. Het aantal leden dat openbaar belijdenis van het geloof aflegt, is gemiddeld (gezien de laatste vier jaren) klein (2012: geen; 2013: zes; 2014: vier; 2015: geen; 2016: twee. Door de loop der jaren is het aantal dopelingen redelijk constant gebleven, hoewel het absolute aantal niet groot is.

Beleid

Het beleid zal zich toespitsen op jongeren en jonge gezinnen, waarbij voldoende aandacht moet blijven voor de pastorale zorg aan de ouderen. Hierbij wordt gekeken gemeenteleden een (nog) grotere rol kunnen spelen in het bezoeken van ouderen.

De kerkenraad heeft grote zorgen over de steeds lossere band tussen de jonge gezinnen en jonge mensen, en de gemeente. De kerkenraad onderstreept de noodzaak het gesprek met jongeren en jonge gezinnen aan te gaan en hen actief op te zoeken; het doel daarbij is de binding met de gemeente te herstellen of te vergroten.

Bijzondere aandacht is nodig voor de overgang van zondagschool naar kerkbezoek van jongeren van 12 jaar. Ook zal het jeugd- en jongerenwerk een hernieuwde en creatieve aanpak moeten krijgen.

De afgelopen jaren is, mede onder leiding van een aangestelde jeugddiaken, het jeugdwerk op vrijdagavond nieuw leven ingeblazen. Inmiddels gaat het om twee groepen. Verderop in dit Beleidsplan (hoofdstuk 4.1) meer daarover.

Het belang van geloofsoverdracht door de gemeente en binnen de gezinnen kan en moet meer onder de aandacht worden gebracht.

II. CONSISTORIE

2.1.Eredienst

Het eerste en belangrijkste onderdeel van de kerkelijke activiteiten is en dient te blijven: De eredienst. Zowel elke zondagochtend als elke zondagavond is er een dienst. In de eredienst is het centrale onderdeel de schriftlezing, waar omheen de wetslezing of geloofsbelijdenis, de Woordverkondiging, de lofprijzing en verootmoediging, de gebeden, het zingen en de dienst der offeranden plaats hebben.

Doelstelling

De eredienst heeft tot doel het wekelijks samenkomen van het geheel van de gemeente, om vergaderd te zijn rond het geopende Woord van God vanwege Zijn genade aan zondige mensen bewezen in de Heere Jezus Christus. 'Want het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonde' (1Joh.1:7).

Invulling van de erediensten

In de morgendiensten wordt bij de prediking in grote lijnen de gang van het kerkelijk jaar gevolgd, met name de Advents- en Lijdenstijd/40-dagentijd. De avonddienst is vaker een leer-dienst, waarbij in de prediking de Heidelbergse Catechismus of de Nederlandse Geloofsbelijdenis of een bepaald Bijbelboek wordt behandeld.

De dienst wordt geleid door een predikant en geschiedt onder medeverantwoordelijkheid van ouderlingen en diakenen die ambtelijk tegenwoordig zijn (KO Ord.3-10-1 en 3-11-1).

Sinds 1 januari 2011 wordt in de diensten gelezen uit de Herziene Statenvertaling.

Aanvangstijden

De aanvangstijden van de zondagse diensten zijn:

's Morgens, van april tot en met oktober	09:30 uur
van november tot en met maart	10:00 uur
's Avonds	18:30 uur.

Gastheer/gastvrouw

Sinds het najaar van 2015 worden kerkgangers bij de ingang van de kerk welkom geheten door een gastheer of gastvrouw. Per zondag neemt een gemeentelid, ook kerkenraadsleden nemen hierin deel, deze taak op zich, volgens een door de diaconie opgesteld rooster. De gastheer/gastvrouw heet de kerkgangers welkom en beantwoordt eventuele vragen. Gemeentelieden kunnen zich desgewenst zelf aanmelden als gastheer/gastvrouw.

De gastheer/gastvrouw zijn geen vervanger van de kosteren.

Liturgie

In de diensten wordt, na de afkondigingen door een kerkenraadslid, het zingen van de aanvangspsalm en stil gebed, de klassieke liturgie gevolgd. Deze liturgie is als volgt.

Morgendienst	Avonddienst
Votum en groet	Votum en groet
Zingen	Zingen
Lezing van de Wet	Belijden van het geloof
Zingen	Zingen
Gebed	Gebed
Schriftlezing	Schriftlezing
Zingen	Zingen
Verkondiging	Verkondiging
Zingen	Zingen
Gebed en voorbede	Gebed en voorbede
Inzamelen van de gaven	Inzamelen van de gaven
Zingen	Zingen
Zegen	Zegen

In de reguliere diensten wordt met ingang van 1 september gezongen uit de psalmen 1773 en de psalmen en liederen uit de bundel Weerklank. Uit Weerklank zingt de gemeente: de aanvangspsalm én na votum en groet 1 psalm en 1 lied. De overige psalmen worden gezongen uit de berijming 1773. Een gastpredikant kan na votum en groet maximaal 2 of geen liederen uit Weerklank opgeven.

In de diensten opening en sluiting winterwerk, in de twee themadiensten en in de diensten op Kerst, Pasen en Pinksteren kunnen in de liturgie meer liederen worden opgenomen uit de bundel Weerklank. De psalmen maken daarbij het merendeel van de in de dienst gezongen liederen uit. Daarnaast kunnen liederen uit Weerklank worden gezongen voorafgaande aan de diensten op eerste kerstdag, eerste paasdag en eerste pinksterdag.

Voor aanvullende informatie zie bijlage 2.1 en 2.5

Beleid

Kerkenraad en gemeente hebben zich gedurende het seizoen 2016-2017 onder begeleiding van een interim-predikant bezonnen op de liturgie. Deze bezinning was erop gericht tot een goed onderbouwde liturgie te komen. De liturgie die de gemeente volgt en uitvoert is enerzijds naar de Schrift en heeft anderzijds oog voor de tijd waarin de gemeente leeft. Het resultaat van de bezinning is vastgelegd in een visiedocument [zie bijlage 7. Daarin is ook een tijdspad opgenomen met bepalingen omtrent gefaseerde invoering van de bundel Weerklank en andere veranderingen in de liturgie.

2.2. Bijzondere diensten en samenkomsten

2.2.1. Bijzondere diensten

Bijzondere diensten dragen voluit het karakter van de eredienst en steunen eveneens als ondergrond op de klassieke liturgie. Zij onderscheiden zich van de reguliere erediensten door één van de volgende punten of een combinatie daarvan:

1. Afwijkend aanvangstijdstip
2. Doordeweekse dienst
3. Formulierlezing en afleggen van gelofte
4. Gemeenteleden leveren een bijdrage (collecte, declamatie, muziek, schriftlezing, zang)
5. Koorzang door uitgenodigd (jongeren)koor
6. Liturgie op papier
7. Voorafgaand aan de dienst zingen van (feest)liederen uit de bundel Weerklank.

In onderstaande tabel worden de bijzondere diensten en de liturgische onderscheidingen aangegeven.

Bijzondere dienst	Liturgie						
Bevestiging ambtsdragers			3				
Bidstond / Dankstond voor gewas en arbeid	1	2					
Christelijke feestdagen: 1e Kerst-, 1e Paas-, 1e Pinksterdag						7	
Christelijke feestdagen: Hemelvaartsdag	1	2					
Dienst in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht	1	2				6	
Eeuwigheidszondag							
Gezamenlijke diensten met de Gereformeerde Kerk					5		
Goede Vrijdag	1	2					
Huwelijksdienst	1	2	3			6	
Leerdienst							
Nieuwjaarsmorgen		2					
Openbare Belijdenis van het geloof				4	5		
Opening en sluiting Winterwerk					5	6	

Oudejaarsavond	1	2					
Schooldienst	1	2	4				
Themadienst	1		4		6	7	

In de eerste kerkdienst na Hervormingsdag (31 oktober) of wanneer 31 oktober op zondag valt, zingen we in de dienst of na de zegen een van de Lutherliederen (meestal Een vaste burcht is onze God).

Doelstelling

De bijzondere dienst heeft tot doel het samenkomen van het geheel van de gemeente rond het geopende Woord van God, vanwege Zijn genade aan zondige mensen bewezen in de Heere Jezus Christus, waarbij op sommige momenten in de dienst meer aandacht voor de jeugd, jongeren of jonge gezinnen en in andere gevallen meer aandacht voor de ouderen is.

Voor aanvullende informatie zie bijlage 2.2

Beleid

De kerkenraad denkt na over de vraag of het aantal bijzondere diensten moet worden uitgebreid. In de nabije toekomst moet nagedacht worden over de vraag hoe we de jeugd en de jongeren meer bij de diensten aanwezig kunnen laten zijn. Afgesproken is na te gaan denken over een andere opzet van de themadiensten. Onderdeel daarvan zal zijn dat gemeentelieden worden betrokken bij het organiseren en voorbereiden van de dienst.

2.2.2. Sacramentsdiensten

Binnen de bijzondere diensten nemen de diensten waarin één van de sacramenten - de Heilige Doop of het Heilig Avondmaal - worden bediend, een aparte plaats in.

Bediening Heilige Doop

De kerkenraad geeft minimaal vier keer per jaar de gelegenheid tot bediening van de Heilige Doop. De bediening van de Heilige Doop vindt plaats in het midden van de gemeente, waarbij in de doopdienst het hertaalde klassieke formulier gebruikt wordt om de Heilige Doop te bedienen aan kinderen of volwassenen. Tijdens de doopdienst worden de te dopen kleine kinderen de kerk binnengebracht voor of nadat de ouders de doopbelofte hebben afgelegd. Na het dankgebed worden zij teruggebracht naar het Kerkelijk Centrum.

Doopaangifte

Ouders die hun kind willen laten dopen, kunnen hiervan aangifte doen op een tijdstip vermeld in een kerkdienst en/of kerkblad. Bij de aangifte wordt een afspraak gemaakt voor een persoonlijk gesprek met de predikant en de ouderling die tijdens de doopdienst dienst doet. In dit gesprek zal de inhoud van de Heilige Doop ter sprake gebracht worden en de ouders gewezen worden op de verantwoordelijkheid die zij op zich nemen.

Beleid

Als beide ouders geen dooplid zijn en toch de Heilige Doop voor hun kind begeren zal de kerkenraad hen vragen naar hun beweegredenen. Als hierop naar het oordeel van kerkenraad afdoende antwoord wordt ontvangen, zal de kerkenraad zich niet afwijzend opstellen. Aan een ouder die niet gedoopt is, kunnen vragen van instemming gesteld worden. Deze vragen zijn opgenomen in bijlage 2.3.

De datum waarop de doopdienst zal worden gehouden, wordt na de doopaangifte vastgesteld en door afkondiging in de kerk en in het kerkblad aan de gemeente bekendgemaakt. Het is belangrijk doopouders aan hun belofte te blijven herinneren.

De kerkenraad heeft in 2015 besloten van tevoren een aantal doopdata vast te stellen, zonder die te communiceren. Op christelijke feestdagen wordt in principe niet gedoopt; wel is dopen op Pasen een mogelijkheid, die echter niet actief onder de aandacht van doopouders wordt gebracht.

Bediening Heilig Avondmaal

De kerkenraad geeft vier keer per jaar de gelegenheid tot de viering van het Heilig Avondmaal. Het sacrament van de bediening van het Heilig Avondmaal wordt voorafgegaan door een dienst van voorbereiding op de zondag ervoor. De viering is in de morgendienst en in de avonddienst van die zondag volgt de afsluiting in de vorm van een dankdienst. De bediening van het Heilig Avondmaal vindt primair plaats in het midden van de gemeente. Voorafgaand aan de viering wordt het hertaalde klassieke formulier gelezen om het Heilig Avondmaal te houden. Het eerste deel van het formulier wordt gelezen in de dienst van voorbereiding.

Bediening Heilig Avondmaal in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht

Op de Avondmaalszondagen wordt in de middag, om 15.00 uur, een voortgezette Avondmaalsviering gehouden in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht. Volgens een jaarlijks op te stellen rooster worden deze vieringen eveneens beurtelings door de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente verzorgd.

Bediening Heilig Avondmaal bij mensen thuis

In uitzonderlijke situaties kan het Heilig Avondmaal worden bediend bij mensen thuis, dit ter beoordeling van de kerkenraad. Nu steeds meer ouderen niet meer mobiel zijn, noch in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht kunnen wonen, dient zich de vraag aan of het Heilig Avondmaal vaker bij mensen thuis bediend kan worden.

Censura morum

In de week van voorbereiding wordt de gelegenheid geboden tot censura morum. Door deze onderlinge censuur krijgt kerkenraad en gemeente de mogelijkheid tot het inbrengen van bezwaren over belijdenis en leven van mede broeders en zusters, met als doel deze op te lossen.

Bezinningsavond

De laatste jaren wordt in de week voorafgaand aan de viering van het Heilig Avondmaal een bezinningsavond over het Heilig Avondmaal gehouden.

Beleid

Alleen zij, die in het midden van de gemeente belijdenis van het geloof hebben afgelegd, kunnen deelnemen aan de viering van het Heilig Avondmaal (zie 'Verklaring', bijlage 1). De kerkenraad wil zich in de komende beleidsperiode bezinnen op de viering van het Heilig Avondmaal. Er ligt een verzoek van de GK Herwijnen om op Witte Donderdag gezamenlijk het Heilig Avondmaal te vieren. Daarnaast vindt de kerkenraad het ook belangrijk dat de kinderen / jongeren de viering van het Heilig Avondmaal met enige regelmaat bijwonen.

Voor aanvullende informatie zie bijlage 2.3

2.2.3. Samenkomsten

Overige samenkomsten zijn bijeenkomsten, waarvoor wel de gehele gemeente wordt opgeroepen, maar die niet het karakter van een eredienst hebben. Deze samenkomsten zijn:

- Avondgebed in de Stille Week
- Kerstzangavond
- Kerstfeest van de zondagsschool
- Rouwdienst
- Zanguurtje

Voor aanvullende informatie zie bijlage 2.4

Beleid

Deze samenkomsten bieden de gelegenheid om als evangelisatiemogelijkheid te worden ingezet.

2.3. Aanvullende opmerkingen

Elke eredienst en of samenkomst in de kerk, wordt uitgezonden via de kerkradio en tevens opgenomen op een cd. Op deze wijze worden de gemeenteleden, die niet in de kerk aanwezig kunnen zijn, in de gelegenheid gesteld toch met de gemeente samen te zijn rond het Woord van God. Sinds voorjaar/ zomer 2015 kunnen de kerkdiensten ook rechtstreeks gevolgd worden via kerkdienstgemist.nl. De diensten kunnen daar ook een halfjaar lang terug geluisterd worden.

Sinds het najaar van 2015 is vanaf een half uur voor aanvang van de diensten een gastheer of gastvrouw in de kerk aanwezig om mensen welkom te heten en eventueel van informatie te voorzien. De diaconie stelt hiertoe een rooster op.

Beleid

Voor het beleid betreffende de aanvraag en de toewijzing van middelen om erediensten te beluisteren aan hen die niet in staat zijn in de dienst aanwezig te zijn, wordt verwezen naar de richtlijnen die de diaconie daaromtrent hanteert. Zie het beleid betreffende deze van de diaconie.

III. VISIE EN GRONDSLAG

De Gemeente van Christus ontleent haar visie op haarzelf en de wereld uit het Woord van God en de oecumenische belijdenisgeschriften en de Drie Formulieren van Enigheid. Het Woord van God bepaalt haar visie, heeft daarover gezag en vormt haar grondslag. Dat heeft consequenties voor de wijze waarop men omgaat met zaken die zich afspelen op het grensvlak van kerk en samenleving. En dat niet alleen, ook het samenleven binnen de gemeente van ambtsdragers en gemeenteleden wordt bepaald door het gezag van Gods Woord.

3.1. De samenleving

Huwelijk

Het openbare huwelijk is de door God ingestelde ordening voor man en vrouw om met elkaar te leven. Zonder hier alle Bijbelse gegevens te noemen, menen wij te mogen stellen dat de huidige alternatieve samenlevingsvormen niet in overeenstemming zijn met de ordening van God gegeven. Een huwelijk kerkelijk laten inzegenen kan alleen indien dit huwelijk voor de burgerlijke overheid is gesloten.

Beleid

De maatschappelijke ontwikkelingen op het terrein van het huwelijk vragen om bezinning. Met name als het gaat om de gevolgen van de volledige juridische gelijkstelling van het zogeheten (traditionele) burgerlijk huwelijk met een samenlevingscontract (voorjaar 2014). De kerkenraad zal daarover de komende periode een standpunt over moeten innemen.

Samenwonen

“Samenwonen”, of als man en vrouw met elkaar leven zonder de band van het huwelijk te zijn aangegaan, wordt afgewezen. Wanneer samenwonende mensen een huwelijksbevestiging aanvragen, moet de aanvraag afzonderlijk door de kerkenraad worden behandeld. In het bijzonder moet stilgestaan worden bij het feit dat men inziet dat samenwonen geen Bijbelse grond heeft.

Relaties tussen personen van gelijk geslacht

De kerkenraad werkt op Bijbelse gronden niet mee aan het zegenen van een relatie tussen personen van gelijk geslacht. *(zie verklaring, bijlage 1)*.

Wel dient de gemeente oog te hebben voor deze broeders en zusters, zodat zij niet eenzaam door het (gemeente)leven gaan.

Echtscheiding en hertrouwen

De kerkenraad stelt zich terughoudend op ten aanzien van de inzegening bij hertrouwen van gescheiden gemeenteleden. De aanvraag wordt ingewilligd wanneer terugkeer onmogelijk blijkt en/of wanneer sprake is van schuldloosheid.

Beleid

De kerkenraad beseft, dat de zaak van het huwelijk en de ontwikkelingen daaromtrent, voortdurende bezinning vraagt.

Nu het huwelijk zo in de branding staat, kan het zinvol zijn om aandacht te besteden aan het jonge huwelijk, bijvoorbeeld een gesprek na vijf jaar.

Wellicht kan de aandacht voor bepaalde huwelijksjubilea (bv 45 en 55 jaar, zie bijlage 6) worden geschrapt.

3.2. Het gemeentelven

Heilig Avondmaal

In de gemeente zal de nodiging tot het Heilig Avondmaal alleen uitgaan naar hen die tot de openbare belijdenis van het geloof zijn gekomen. *(zie verklaring, bijlage 1)*.

Verkiezing ambtsdragers

In de gemeente zal de roeping tot het ambt alleen uitgaan naar hen die tot de openbare belijdenis van het geloof zijn gekomen. (*zie verklaring, bijlage 1*).

De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld aanbevelingen te doen. Hieruit, of eventueel door de kerkenraad aangevuld, worden dubbeltallen gesteld. Stemgerechtigd zijn zij die belijdenis van het geloof hebben afgelegd en persoonlijk aanwezig zijn op een door de kerkenraad te bepalen tijd en plaats voor verkiezing. Bij volmacht stemmen is dus niet mogelijk.

De gemeente machtigt de kerkenraad hiertoe door de z.g. zesjaarlijkse stemming.

Beleid

De gemeente leeft vanuit het geloof in de Heere Jezus Christus en zal dit geloof ook belijden in de vorm van het afleggen van openbare geloofsbelijdenis. Zij, die nog niet zover gekomen zijn, worden opgeroepen belijdenis van het geloof af te leggen.

De kerkenraad beraadt zich de komende periode op de manier van verkiezen van ambtsdragers. In 2015 hebben de verkiezingen voor het eerst plaatsgehad aan het einde van het voorjaar/begin van de zomer. Daarnaast overweegt de kerkenraad om niet langer dubbeltallen te stellen, maar te gaan werken met een lijst. Bij de zesjaarlijkse stemming moet wel gestemd worden over een verandering in de wijze van verkiezing.

3.3. Openbare Belijdenis van het Geloof

Wanneer doop- of gemeenteleden gekomen zijn tot 'de persoonlijke overtuiging van het geloof' en zij hun verantwoordelijkheid t.a.v. hun Schepper serieus nemen, worden zij in de gelegenheid gesteld tot het doen van Openbare Belijdenis van het Geloof, in het midden van de gemeente. Hieraan voorafgaand wordt in één of meerdere winterseizoenen onderwijs m.b.t. de inhoud van het geloof, het belijden van de Naam van Christus, de betekenis van de sacramenten, de orde van de Kerk en haar belijdenis en de opdracht mee te werken aan de opbouw van de gemeente van Christus. Nadat ze door de kerkenraad zijn 'aangenomen' vindt hun bevestiging plaats, waarmee zij alle rechten en plichten in de gemeente toebedeeld krijgen.

3.4. Kerkenraad

De verantwoordelijkheid voor het leven en werken van de gemeente berust in principe bij alle gemeenteleden. Daarnaast zijn er de ambtsdragers die door de gemeente en mitsdien door God Zelf, tot het ambt geroepen en in Zijn Naam bevestigd zijn. De kerkenraad is geen bestuur van een vereniging, maar een college, waarin de drie ambten die onze kerk kent, Dienaar van het Woord, Ouderling en Diaken, dat vanuit de Heilige Schrift geroepen is leiding te geven aan het kerkelijk leven en de gelovigen te ondersteunen.

Voor aanvullende informatie zie bijlage 3

IV. VORMING EN TOERUSTING

4.1. Jeugdwerk

Bijbelse opdracht als motivatie.

Door ons jeugdwerk trachten we een bijdrage te leveren aan het vervullen van de Bijbelse opdracht om aan kinderen en jongeren door te vertellen: Wie God is, Wat Hij heeft gedaan. En wat Hij van ons vraagt.

Doelstelling

Wij stellen ons achter de doelstelling die de HGJB heeft geformuleerd en die als volgt, luidt:

“Het jeugdwerk bedoelt de vorming van jongeren, opdat ze in het licht van de Bijbel de zin van hun leven mogen ontdekken, de hun geschonken gaven ontplooien en toegerust worden tot een goede vervulling van hun levensroeping in de kerk en samenleving, overeenkomstig Gods beloften en geboden”.

Vorming en toerusting

Het jeugdwerk is in het bijzonder gericht op de vorming en toerusting van kinderen en jongeren. Dit wordt vervolgens dienstbaar aan:

- **Gemeenschap** *Pastoraat*. Gemeenschap met God en met elkaar.
- **Dienst** *Diaconaat*. We zijn geroepen om elkaar te dienen, in navolging van Christus.
- **Getuigenis** *Apostolaat*. Als gemeente mogen we de boodschap van het Heil in de Heere Jezus Christus niet voor ons zelf houden, maar we worden geroepen die boodschap uit te dragen aan hen die het Evangelie niet of nauwelijks kennen.

Plaatsbepaling

Er is een duidelijk onderscheid tussen jeugdwerk en catechese. Jeugdwerk wil dienstbaar zijn aan de vorming en toerusting van de jongeren met het oog op een verantwoordelijk leven tegenover God en de naaste in de kerk en de samenleving. Bij catechese ligt meer de nadruk op de geloofsoverdracht met het oog op het belijden van de Naam van Christus in gemeenschap met de kerk der eeuwen en de opbouw van de Christelijke gemeente. De onderlinge gemeenschap krijgt gestalte door de diversiteit van de programma's en de duur van de activiteiten.

4.2. Bredere zorg voor de jeugd

De gemeente heeft naast het specifieke jeugdwerk ook nog een opdracht t.a.v. de bredere zorg voor de jeugd en jongeren.

- Christelijke opvoeding in het gezin	- Jeugd en eredienst
- Persoonlijk jeugdpastoraat	- Catechese
- Relatie kerk en school	- Doopcatechese
- Diaconaat door jongeren	- Huwelijksvoorbereiding

4.3. Organisatie en uitvoering

Jeugdraad

Het jeugdwerk wordt gecoördineerd door een Jeugdraad bestaande uit de predikant, de jeugddiaken/-ouderling, een vertegenwoordiger van de zondagsschool, een vertegenwoordiger van de leiding van de jeugdclubs en eventueel nog een gemeentelid. Van deelname aan het regionale jeugdwerk is geen sprake meer. De leden van de Jeugdraad worden in overleg met de kerkenraad benoemd.

Jeugdclubs

Voor jongens en meisjes vanaf 6 jaar tot aan de volwassenheid bestaat de mogelijkheid deel te nemen aan clubs of verenigingen. Er zijn twee groepen/jeugdclubs die in het winterseizoen (oktober t/m maart) één keer per week samenkomen, onder leiding van twee leidingge-

venden. De leidinggevendenden van het jeugdwerk worden op voordracht van de jeugdraad in overleg met de kerkenraad aangesteld. (Zie bijlage 4)

Medio 2011 is het jeugdwerk onder tieners nieuw leven ingeblazen, met bijeenkomsten op vrijdagavond. Na een kort officieel gedeelte met een inleiding (vaak met behulp van de beamer) hebben allerlei activiteiten plaats. Een aantal jongeren helpt mee bij het organiseren. De groep kan worden gesplitst in 11- tot en met 14-jarigen en 15-plus.

Het aantal jongeren dat aan deze activiteiten deelneemt varieert sterk. Ook niet-kerkelijke jongeren en jongeren vanuit de Gereformeerde Kerk (en omgekeerd) doen mee aan de activiteiten.

Zondagsschool

Naast de jeugdclubs is in de gemeente de zondagsschoolvereniging "Bethel" actief. Deze vereniging heeft een eigen bestuur maar werkt nauw samen met de kerkenraad. Tijdens de zondagmorgendienst wordt zondagsschool gehouden voor kinderen van vier tot en met twaalf jaar. De leden van het zondagsschoolbestuur worden in overleg met de kerkenraad benoemd. Bij de zondagsschool vormen alle leidinggevendenden samen het bestuur. (Zie bijlage 4).

Beleid

Kerkenraad en zondagsschool hebben zich in 2015/2016 bezonnen op een manier waarop de kinderen van de zondagsschool vóór de zegen terugkeren in de kerk. Sinds voorjaar 2016 keren de kinderen voor de slotzang terug in de kerk.

Het lied (veelal een Psalm) dat de kinderen van de zondagsschool leren wordt gezongen als aanvangslied in de ochtenddienst. Kerkenraad en zondagsschool gaan zich hierop bezinnen. Een van de redenen is dat de kinderen nog nauwelijks hun versje thuis leren. Dit punt is ook aan de orde gekomen binnen de bredere bezinning over de liturgie. De keuze van de kerkenraad voor Weerklank en de wens om een gezamenlijk psalmenrooster voor de school en de zondagsschool en het aanvangslied vast te stellen beoogt het aanleren van de psalmen (berijmingen Weerklank) te vergemakkelijken.

Bredere zorg

In het kader van de bredere zorg voor de jeugd wordt samen met de Gereformeerde Kerk in Herwijnen de relatie kerk en school onderhouden. In overleg met het bestuur van de Christelijke basisschool "School met de Bijbel" en een delegatie van het personeel wordt jaarlijks een aantal activiteiten ondernomen. Eén daarvan zijn de jaarlijkse gezamenlijke kerkdiensten op Dankdag en op Biddag, speciaal toegesneden op de schooljeugd, waarin de kinderen ook een eigen inbreng hebben en waarvan de voorbereiding al tijdens de godsdienstlessen op school plaatsvindt.

Op Openbare basisschool "De Schatkist" (voorheen De Spiegelhof) te Herwijnen zijn in 2013 op initiatief van de school de lessen beëindigd, nadat was gebleken dat ouders van de leerlingen geen behoefte meer hadden aan godsdienstlessen.

4.4. Knelpunten en voornemens

Hoewel feit dat het jeugdwerk dat er is, meestal goed draait, moeten kerkenraad en jeugdraad zich doorlopend afvragen of het nodig is leidinggevendenden beter toe te rusten door tijd vrij te maken om zich samen met anderen te bezinnen op doel en zin van alles wat er gebeurt, zodat men structureel toekomt aan doordenking van noodzaak en mogelijkheden van vernieuwing, verdieping en verbreding van het jeugdwerk. Van de diensten die onder meer de HGJB aanreikt moet goed gebruik worden gemaakt.

Gelet op de bredere zorg voor de jeugd en jongeren, zou er in het beleid van de kerkenraad meer ruimte moeten worden gecreëerd voor de in het bovenstaande hoofdstuk *Bredere zorg voor de jeugd* genoemde aandachtsvelden door bijv. tijdens huisbezoek meer aandacht te besteden aan christelijke opvoeding in het gezin; het persoonlijk jeugdpastoraat ter hand te nemen; de relatie kerk en school verder te verbeteren; jongeren meer te betrekken bij het

diaconaat door ze actief bezig te laten zijn bij diverse diaconale acties; via de jeugdclubs de jeugd meer te betrekken bij en bewust te maken van de eredienst.

V. CATECHESE EN PASTORAAT

5.1. Catechese

In het winterseizoen wordt in de gemeente catechisatie gegeven aan jongeren vanaf 12 jaar, verdeeld over twee leeftijdsgroepen. De te behandelen stof wordt jaarlijks gezien en sluit zo mogelijk in vorm en taal dicht aan bij de belevingswereld van de jongeren. (*Zie bijlage 4*).

5.1.1. Belijdeniscatechisatie

Zij die belijdeniscatechisatie willen volgen melden zich bij de predikant of de kerkenraad. Predikant en kerkenraad kunnen ook actief mensen benaderen met de vraag of ze belijdeniscatechisatie willen volgen. In een (geloofs)gesprek met de kandidaat wordt vastgesteld of er aan het volgen van de belijdeniscatechisatie kan worden begonnen. Gaandeweg de catechese wordt aangegeven of men al dan niet in het openbaar belijdenis van het geloof zal afleggen aan het einde van het catechese seizoen of nog een jaar langer belijdeniscatechese zal volgen. De belijdeniscatechisatie staat in principe open voor alle leeftijden. (*Zie bijlage 4*).

5.1.2. Knelpunten en voornemens

Slechts een klein deel van de jeugd van de gemeente bezoekt de catechisatielessen. Bij de huisbezoeken in de gezinnen wordt dit aan de orde gesteld.

5.2. Pastoraat

Het pastoraat in de gemeente laat zich opsplitsen in de onderdelen:

- a) Crisispastoraat
- b) Bezoek in ziekenhuizen en in ernstige of langdurige gevallen ook thuis
- c) Bezoek bij jubilea en blijde gebeurtenissen
- d) Bezoek aan gemeenteleden in verzorging- of verpleegtehuizen
- e) Regelmatig bezoek aan bejaarden vanaf een bepaalde leeftijd
- f) Bezoek aan nieuw ingekomenen
- g) Huisbezoek

De onder a t/m e genoemde werkzaamheden komen in hoofdzaak voor rekening van de predikant. Door de aanwezigheid van een verzorgingstehuis zijn er in onze gemeente veel senioren. Om de predikant te ontlasten is voor het verzorgingstehuis een ouderling aangesteld. Daarnaast is er pastorale ondersteuning voor de predikant in de vorm van een pastoraal werker (1 middag in de week). Deze pastoraal werker is vooral actief onder de ouderen van de gemeente (70-84-jarigen). Het crisispastoraat blijft geschieden door de predikant.

Huisbezoek

Het huisbezoek wordt verricht door de ouderlingen. De gemeente is daartoe onderverdeeld in 5 wijken. Elke ouderling heeft de zorg voor een wijk. Samen met een bezoekbroeder, een diaken of een ouderling-kerkrentmeester legt hij, m.u.v. de zomervakantieperiode de bezoeken af. Gestreefd wordt één keer in de twee jaar rond te komen. (*Zie bijlage 4*)

Er is in elke wijk een wijkteam werkzaam, waarvan de leden ook bezoeken afleggen en het blad Lichtspoor verspreiden onder gemeenteleden van 70 jaar en ouder.

Kerktelefoonluisteraars

In de gemeente is een ouderenbezoekcommissie werkzaam onder de kerktelefoonluisteraars. De medewerkers van deze commissie brengen de kerktelefoonluisteraars één keer per maand een bezoek. Eenmaal in de veertien dagen wordt door deze commissie, op woensdagavond, een uitzending verzorgd via de kerktelefoon, waarin een meditatie wordt gehouden en de verzoeken van de aanvragers in de vorm van geestelijke (koor)muziek ten gehore gebracht. Iedereen uit de gemeente kan een verzoek tot het opnemen van een geestelijk lied voor de bejaarden indienen.

Ouderen zonder kerktelefoon

Deze ouderen werden in het verleden bezocht door een aparte commissie, maar dit werk is inmiddels overgenomen door leden van wijkteam 5.

Nieuw ingekomenencommissie

Degenen die in onze gemeente komen wonen, worden in eerste instantie door de leden van deze commissie met een welkomstpakket begroet. Na verloop van tijd gaat de wijkouderling of de predikant daar een bezoek afleggen. (Zie bijlage 4).

Voorjaar 2016 bestaat de commissie uit één persoon.

5.2.1. Knelpunten en voornemens

In de praktijk is ten aanzien van het huisbezoek gebleken, dat het in twee jaar afwerken van een wijk niet of nauwelijks haalbaar is. Het consistorie zal zich steeds opnieuw bezinnen op welke wijze de huisbezoeken worden afgesproken, gedurende welke periode. De ouderling zal voor zichzelf een planning moeten maken van voorgenomen af te leggen bezoeken. Het verrichten van huisbezoek door één ambtsdrager zou kunnen worden overwogen.

Voorts liggen er op het vlak van het pastoraat en dan vooral op het terrein van het bezoekwerk in de gemeente een aantal problemen. Wanneer niet wordt toegekomen aan bezoek, kan ook telefonisch contact worden gezocht, bijvoorbeeld in tijden van zorg, verdriet en vreugde. Bezoekwerk houdt de voorkeur.

Jongeren en jonge lidmaten.

Begin jaren 1990 was de voornaamste opdracht "aandacht voor jongeren en jongvolwassenen met het oog op belijdenis-doen en kadervorming voor de toekomst en terugkeer in de kerk". Aan het begin van het nieuwe millennium trad normalisatie van de getallen en verhoudingen op. Dat betekent een getalsmatige teruggang. Opnieuw haken mensen af. Er is gericht bezoekwerk nodig onder meelevendenden. De kerkenraad heeft in de jaren 2008-2010 gekozen voor het gericht en intensiever benaderen van doopleiden, met de vraag of ze belijdeniscatechisatie willen volgen. Die benadering wierp z'n vruchten af. De laatste jaren neemt het aantal belijdeniscatechisanten echter weer af.

Ouderen

Bij een vergrijzende samenleving vraagt deze groep steeds meer aandacht. De intensiteit van bezoek door de predikant is in de toekomst niet op te brengen. Wel wordt de predikant in dat bezoekwerk ondersteund door de pastoraal werker en door de ouderling die actief is in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht.

De kerkenraad gaat overwegen of (nog) meer gemeenteleden ingeschakeld kunnen worden bij bezoekwerk aan ouderen. Tijd die hierdoor vrijkomt voor de predikant, kan ten goede komen aan het werk onder jongeren en jonge gezinnen.

Randkerkelijken

Randkerkelijken worden, voor zover door hen gewenst, meegenomen in het twee, drie, vierjaarlijkse huisbezoek. Daarnaast hoopt de Evangelisatiecommissie aandacht aan hen te besteden.

Kerkenraad

Op korte termijn is bezinning nodig over de algehele bezetting van de kerkenraad in verband met het vele pastorale werk. Op dit moment (najaar 2017) zijn niet alle vacatures ouderling ingevuld. Mogelijk moeten taken en wijken opnieuw verdeeld worden

VI. KRINGWERK

6.1. De kringen in de gemeente

Bijbelgesprekskring.

Eén keer per drie weken wordt de Bijbelgesprekskring gehouden. Per seizoen wordt er een bepaald Bijbelgedeelte behandeld. Als daaraan behoefte is wordt er ook ruimte gecreëerd voor de behandeling van een actueel onderwerp.

Groeien in Geloof

Zoals de naam al zegt, beoogt deze kring geloofsgroei. Als gemeente willen we het woord van de apostel serieus nemen en willen we de genade ontvangen om op te groeien in het geloof. Niet blijven steken in de voedingsmiddelen van een kind, melk, maar als volwassen gelovigen leven van vast voedsel. Deze kring komt in het winterseizoen eenmaal per drie weken samen.

Huiskringen

Huiskringen hebben tot doel het samenbrengen van personen – gemeenteleden en niet-gemeenteleden – om in groepsverband, in de huiskamer van één van de deelnemers, bezig te zijn met het Woord van God. De huiskringen willen tevens een functie hebben bij het opvangen van gemeenteleden die aan de rand van de kerk leven en zij die van de kerk vreemd zijn. Er is op dit moment (voorjaar 2016) één huiskring. De kerkenraad gaat proberen het aantal huiskringen uit te breiden.

Lidmatenkring

Een aantal belijdeniscatechisanten van de laatste jaren komt bijeen in de lidmatenkring. Belijdenis doen is geen eindpunt maar een startpunt. Vanuit deze gedachte wil deze kring zich verder verdiepen in de Bijbel en in de praktijk van het christen-zijn. De kring komt maandelijks bijeen in het kerkelijk centrum (in principe op een woensdagavond) en staat onder leiding van de predikant.

6.2. Knelpunten en voornemens

Kringen in het algemeen

Er zal voortdurend aandacht moeten worden geschonken aan de wijze waarop een kring functioneert. Doel van de kringen is, dat zij naast geloofsverdieping ook een wervend karakter hebben.

VII. APOSTOLAAT

7.1. Zendingscommissie.

De zendingscommissie ondersteunt de gemeente in haar roeping tot verbreiding van Gods Woord in binnen- en buitenland. De zendingscommissie is samengesteld uit zes personen: vijf gemeenteleden plus de predikant. Drie keer per jaar wordt er een collecte georganiseerd. Tenzij men het als gever uitdrukkelijk te kennen geeft voor welke organisatie de gift bestemd is, wordt de opbrengst van de collecten verdeeld onder de Gereformeerde Zendings Bond en de Raad voor de Zending. Elke twee jaar wordt er een zendingsavond georganiseerd. Voorts participeert de zendingscommissie in de Classicale Zendingscommissie. Met de zendingswerkers die namens de Classicale zendingscommissie zijn uitgezonden, wordt door de plaatselijke commissie contact onderhouden. (Zie bijlage 5). Tot voorjaar 2016 was dat de familie Horst.

7.2. Evangelisatiecommissie

In Gods Woord wordt de gemeente van Christus geroepen en opgedragen om het Evangelie van Jezus Christus bekend te maken aan onze medemens. Vanuit deze roeping beoogt de evangelisatiecommissie dorpsgenoten - al dan niet lid van de Hervormde Gemeente - die vervreemd zijn van de boodschap van het Woord van God, of daar nimmer mee in aanraking zijn gekomen, voor het eerst of opnieuw de blijde boodschap van het Evangelie van Jezus Christus te laten horen. De Evangelisatiecommissie bestaat uit zeven leden: zes gemeenteleden plus de predikant. Waar mogelijk wordt samengewerkt met de evangelisatiecommissie van de Gereformeerde Kerk, onder meer tijdens de kerstevangelisatieactie.

7.3 Basiscursus geloven

In het verleden is een basiscursus Geloven gehouden, voor stellen waarvan de ene partner is opgegroeid met het christelijke geloof en waarvan de andere partner weinig of niets van het geloof weet. De bedoeling is hieraan een vervolg te geven. Gedacht wordt een groep van ongeveer zes mensen, die eens per maand bij elkaar komen. In totaal gaat het zo'n zeven bijeenkomsten.

VIII. PRESENTATIE en VOORLICHTING

8.1. Kerkblad

Het kerkblad verschijnt eens per veertien dagen, zowel in de papieren vorm als digitaal via de website. Vrijwilligers zorgen ervoor dat het kerkblad van de Hervormde Gemeente van Herwijnen tot stand komt. Een gewaardeerd product dat zowel door kerkelijk meelevendenden, als randkerkelijken en buitenkerkelijken wordt gelezen en hen van informatie voorziet over het reilen en zeilen van de gemeente. Deze vorm van met elkaar bezig zijn met informatie, p.r. en bezinning, mag vruchtbaar zijn binnen de gemeente.

Eind 2014/begin 2015 heeft een ad hoc-commissie inhoud en vormgeving van het kerkblad tegen het licht gehouden en zijn kleine aanpassingen doorgevoerd. Dat laatste is overigens een continu proces.

8.2. Gemeentegids

De Gemeentegids is niet alleen bedoeld als naslagwerk voor de leden van de Hervormde Gemeente van Herwijnen, maar zeker ook als oriëntatiepunt voor nieuw ingekomenen en zij die hoe dan ook belangstelling hebben voor de gemeente. Periodiek wordt een geactualiseerde gids uitgegeven.

8.3. Activiteitengids

De Activiteitengids wordt jaarlijks voorafgaande aan het winterseizoen aan alle Hervormde leden verstrekt. Dit gebeurt samen met de Gereformeerde Kerk van Herwijnen. In deze gids staan van alle activiteiten in de gemeente de data en de aanvangstijden vermeld. (*Zie bijlage 5*)

8.4 Website

De website van de Hervormde Gemeente Herwijnen is te vinden onder www.nhkherwijnen.nl. De site wordt beheerd door een gemeentelid. De site wil in de eerste plaats informeren. Uiteraard is het streven de site zo actueel mogelijk te houden.

Beleid

Het bereik van de site verder uitbreiden, onder meer door er een (of meerdere) facebookpagina's aan de te koppelen. Op de site een aparte plaats inruimen waar alle gegevens te vinden zijn ivm de ANBI-status van de kerk.

X DIACONIE

9.1. Het ambt van diaken:

Vanuit de Bijbel gezien

Natuurlijk verschaft de Bijbel veel informatie over het ambt van diaken.

De apostel Paulus is voortdurend bezig als *diaken* de christelijke gemeenten op te roepen de armen te gedenken. In Handelingen 4: 32 lezen we: "...doch zij hadden alles gemeenschappelijk..." en vers 34: "...want er was ook niet één behoeftig onder hen..."

Wat volgens de kerkorde aan een diaken is toevertrouwd

De dienst der barmhartigheid tegenover de gemeente en wereld, en in het bijzonder bijstand en vertroosting aan hen, die verpleging en verzorging nodig hebben, die moeilijkheden hebben in het gezinsleven, die maatschappelijk zijn ontspoord of zich in stoffelijke nood bevinden.

De taak om, staande te midden van de sociale noden van de mensen, hun kennis dienaangaande dienstbaar te maken aan de voorlichting van de kerk, opdat deze ook overheid en samenleving wijzen op haar roeping, de gerechtigheid te betrachten.

De ambtelijke tegenwoordigheid bij de kerkdiensten, in het bijzonder ook voor de leiding van het inzamelen van de liefdegaven en het dienen aan de Tafel des Heren.

Het beheren van de diaconale gelden en goederen.

De visie van de Diaconie

De visie van de diaconie is om er te zijn voor, zowel kerkelijk als niet kerkelijk meelevende mensen, die het moeilijk hebben binnen de samenleving plaatselijk en wereldwijd.

Hier moet worden gedacht aan zieken, vluchtelingen, gehandicapten, ouderen, slachtoffers van rampen, weduwen/weduwnaars en wezen, werkelozen, mensen die gebruik moeten maken van ondersteuning via de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning).

De visie vanuit de Bijbelse opdracht aan de gemeente is dat het Woord niet kan zonder de daad waarbij de gehele gemeente betrokken hoort te zijn en waardoor het Woord wordt geëvangeliseerd door de daad.

9.2 Ondersteuningsbeleid

De diaconie maakt autonoom een keuze welke doelen worden ondersteund en zal daarbij advies van de kerkenraad in overweging nemen. Naast individuele aanvragen is het beleid van de diaconie om de kerkelijke instanties, zoals Kerkinactie (diaconaal aandeel), bijdrage advieslijst PDC, luisterend dienen, IZB/GZB te ondersteunen en waarbij een evenredige verdeling tussen deze instanties wordt nagestreefd.

Criteria voor het toekennen van middelen zijn door de diaconie als volgt vastgelegd:

- Is het doel diaconaal?
- Heeft het doel een christelijke achtergrond?
- Is de aanvrager betrouwbaar (goede informatie, verantwoording)?
- Komt het doel al in aanmerking voor subsidie etc.(is het geld echt nodig)?

Het beleid van de diaconie is om de middelen als in de volgende driedeling in te zetten:

1/3 Diaconaat wereldwijd

1/3 Diaconaat landelijke

1/3 Diaconaat plaatselijk

9.2.1. Ondersteuning rampen/ incidenten

In het geval van rampen/incidenten waar ook ter wereld zal de diaconie per ramp/ incident bekijken hoe hiermee wordt omgegaan en hoe actie wordt ondernomen om leed te verzachten.

Enkele voorbeelden van deze acties zijn:

- Extra collecte op het collecterooster
- Het verhogen van de opbrengst van een collecte
- Het doen van een directe gift uit eigen middelen

Het beleid van de diaconie is om de giften voor ondersteuning in principe via christelijke hulpinstanties te laten verlopen (b.v. GZB, Kerkinactie, Woord en Daad)

9.2.2. Armoedebestrijding landelijk/wereldwijd.

Het beleid van de diaconie is om armoede bestrijding buiten de plaatselijke gemeente te ondersteunen door middel van giften aan christelijke organisaties die professioneel de armoede bestrijden.

9.2.3. Armoede bestrijding plaatselijk

Het beleid van de diaconie is om op plaatselijk niveau de armoede op te sporen, te inventariseren en te bestrijden. De feedback van ouderlingen en predikant op (huis)bezoek moet de diaconie ondersteunen bij het signaleren van deze plaatselijke noden.

De diaconie zal dan discreet en binnen de vertrouwelijkheid van de diaken en eventueel de predikant een passende of ondersteunende oplossing proberen te vinden.

Het beleid is tevens dat dit voor zowel gemeente als niet gemeente leden zou kunnen worden toegepast.

Steeds meer taken op het terrein van zorg en welzijn komen te liggen bij de lokale overheid, die op haar beurt weer vaker een beroep doet op maatschappelijke organisaties waaronder de kerken en in het bijzonder de diaconieën.

Een gezamenlijke aanpak met andere plaatselijke diaconieën vindt onder meer plaats via het Diaconaal Platform Lingewaal, de stichting Schuldhulpmaatje Lingewaal en steun via de Voedselbanken.

9.3. Verantwoording beleid

De diaconie legt jaarlijks via de jaarrekening aan de kerkenraad verantwoording af van het financiële beleid. Een samenvatting van de jaarrekening wordt tevens gepubliceerd in het kerkblad. De jaarrekening wordt tevens door een boekhoudkundige gecontroleerd en geparafeerd. Tevens wordt in de jaarrekening verantwoording afgelegd over de verstrekte giften.

9.4. Taakverdeling Diaconie

De diaconie bestaat uit drie diakenen en een jeugddiaken. Binnen de diaconie wordt een onderlinge verdeling van taken gemaakt. In principe bestaat de diaconie uit een voorzitter, secretaris en een penningmeester.

Een van de diakenen is lid van het moderamen.

De diaconie vergadert, indien noodzakelijk, vóór de kerkenraadsvergadering, maar minimaal vier keer per jaar. Van deze vergaderingen worden notulen gemaakt.

9.5. Financiële Zaken

Om goed te kunnen functioneren heeft de diaconie financiële middelen nodig. Deze worden verkregen uit collecten, giften, rente uit eigendommen en het verpachten van kavels land.

Jaarlijks wordt een resultaatoverzicht opgesteld waarin de financiële situatie van de diaconie wordt weergegeven.

Het beleid van de diaconie is om de jaarrekening af te sluiten met een neutraal resultaat. (ingekomen middelen dienen gelijk te zijn aan de uitgaande middelen).

9.5.1. Collecten

Er zijn bij iedere dienst drie collecten.

De eerste rondgang is bestemd voor de diaconie of is een doorzendcollecte.

De tweede rondgang is altijd bestemd voor het werk van de kerkrentmeesters.

De uitgangscollecte is bestemd voor diverse kerkrentmeesterlijke doelcollectes.

Bij trouwdiensten en bij diensten in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht wordt één collecte gehouden. De opbrengst van deze collecten is bestemd voor het werk van de kerkrentmeesters.

Tijdens het Heilig Avondmaal worden de avondmaalgangers in de gelegenheid gesteld een gift te geven, deze avondmaalscollecte is ten bate van een diaconaal project. Dit project wordt van tevoren via kerkblad bekendgemaakt.

9.5.2. Collecten beheer

De opbrengst van de collecten van zowel diaconie als de kerkrentmeesters wordt door de diaconie geadmistreerd en tevens verantwoord in het kerkblad.

Daarnaast is de diaconie verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarlijkse collecterooster (in overleg met de kerkrentmeesters).

9.6. Werkzaamheden Diaconie

9.6.1. Kerkradio

Hiervoor komen in aanmerking mensen die niet meer naar de kerk kunnen komen. Om in aanmerking te komen, dient men een verzoek in bij de diaconie. Vervolgens bespreekt de diaconie de aanvraag en gaat op bezoek bij de aanvrager/ster.

Het beleid van de diaconie is om tijdens dit bezoek vast te stellen dat kerkgang niet meer mogelijk is.

Tevens wordt tijdens dit bezoek de bijdrage in de kosten besproken. De diaconie overlegt indien een negatief advies wordt uitgebracht met de kerkenraad, aangezien de kerkenraad mede beslist over de toekenning.

Indien de aanvraag wordt gehonoreerd krijgt men te allen tijden een luisterkastje te leen, ook als men niet over de financiële middelen beschikt.

Eenmaal per jaar biedt de diaconie de luisteraars een kwitantie aan voor het abonnementsgeld. Bij beëindiging (verhuizing of overlijden) komt de diaconie het luisterkastje weer ophalen. Er is een aparte bankrekening bij de SKG (Stichting Kerkelijk Geldbeheer) waar de vrijwillige bijdragen, giften en abonnementsgelden op gestort worden.

De diaconie zorgt er voor dat kerkradioluisteraars tijdens bijzondere diensten waarbij een liturgie wordt opgesteld (zie overzicht 2.2.1) deze vooraf krijgen thuisbezorgd.

De diaconie is aangesloten bij het Landelijk orgaan kerktelefoon (LOK) voor ondersteuning bij diverse technische aangelegenheden onder meer voor een keuring ringleiding of nieuwe mogelijkheden t.b.v. uitzendingen.

Het is mogelijk deze kerkdiensten rechtstreeks via internet te beluisteren via 'kerkdienst gemist'. Deze service is gratis, de diaconie sluit niet uit dat in de toekomst voor deze dienstverlening betaald moet worden.

9.6.2. Programma uitzending geestelijke liederen op verzoek via kerkradio

Om de mensen die niet meer naar de kerk kunnen komen en een kerkradioverbinding hebben meer bij de gemeente te betrekken is er een tweewekelijkse uitzending met geestelijke liederen.

Een groep vrijwilligers bezoekt deze mensen tenminste 2x per maand. Bij hen kunnen verzoeken voor een geestelijk lied worden ingediend. Ook andere gemeenteleden kunnen geestelijke liederen voor kerkradioluisteraars aanvragen.

Een andere groep vrijwilligers zorgt voor de opname en de uitzending. Bij de opname wordt ook een meditatie ingesproken. De uitzendingen vinden plaats op woensdagavond van 18.30 uur tot 19.30 uur, eenmaal in de 14 dagen. De diaconie faciliteert deze commissie.

9.6.3. Geluidsopname kerkdiensten

Van iedere dienst wordt een geluidsopname gemaakt. Deze opnamen worden bewaard in een archief. Iedereen kan een CD van een dienst bestellen en deze wordt dan thuis bezorgd. Tijdelijk zieken kunnen, een luisterkastje aanvragen om de kerkdiensten gelijktijdig op de zondagen te beluisteren, zolang dit nodig is.

9.6.4. Kerstactiviteit diaconie

Samen met een groep vrijwilligers zorgt de diaconie voor verspreiding van attenties (bv. fruitbakjes, dagboekje) aan bejaarden en zieken binnen de gemeente.

In Woon- en Zorgcentrum Avondlicht wordt aan alle bewoners, ongeacht kerkelijke achtergrond een attentie bezorgd. De bezorging in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht geschiedt in samenwerking met de Gereformeerde Kerk, waarbij de kosten worden gedeeld. Tevens wordt aan deze attentie een kleurplaat toegevoegd die door leerlingen van de Christelijke basisschool "School met de Bijbel" is ingekleurd. De laatste jaren worden, in overleg met de school, de attenties uitgedeeld samen met leerlingen van groep 8.

9.6.5. Bloemengroetcommissie

Iedere week wordt namens de gemeente de bloemengroet bij één van de gemeenteleden bezorgd. De bezorging van deze bloemengroet wordt verzorgd door de bloemengroetcommissie die bestaat uit de drie diakenen plus negen vrijwilligers uit de gemeente. Wekelijks wordt door de diakenen met de predikant overlegd welke personen in aanmerking komen voor de bloemengroet.

Het beleid van de diaconie is om de bloemen te bezorgen bij personen die uit het ziekenhuis komen of thuis langdurig ziek zijn, als tweede prioriteit wordt de bloemengroet bezorgd bij alleenstaanden (weduwen en weduwnaars).

Ook personen die niet of nauwelijks kerkelijk meelevend zijn komen in aanmerking voor de bloemengroet om de band met de gemeente te blijven ervaren.

Bij de kerkelijke feestdagen en bijzondere diensten wordt er voor bloemen in de kerk gezorgd door de diaconie. De diaconie zorgt ervoor dat die bloemen zaterdag of na de dienst op zondag bij een gemeentelid thuisbezorgd worden.

9.6.6. Huisbezoek

De diakenen gaan in principe met één van de ouderlingen mee op huisbezoek dit in onderling overleg.

9.6.7. Kerktaxi

De kerktaxi wordt door de diaconie gecoördineerd. Mensen die niet of moeilijk zelf naar de kerk kunnen komen worden op hun eigen verzoek naar de kerkdiensten gebracht.

Beleid

De mogelijkheid om met de kerktaxi naar de kerk te komen extra onder de aandacht van de gemeenteleden brengen.

9.6.8. Nieuwe diakenen

Het beleid van de diaconie is om nieuwe diakenen de cursus voor nieuwe diakenen te laten volgen welke als toerusting op het werk als diaken kan dienen.

9.7. Doelstellingen/Prioriteiten Diaconie

1. De gemeente meer betrokken laten zijn/worden bij het diaconaat vanuit de omschreven visie.
  - Duidelijk communicatie in het kerkblad.
  - Gemeenteleden meer betrekken bij diaconale activiteiten. De manier waarop moet nader worden uitgewerkt
2. Het in meer detail inventariseren van de “nood” binnen gemeente en indien nodig het beleid hierop aanpassen.
3. Het onderzoeken of het beheer van de pachtcontracten kan worden ondergebracht bij het Kantoor Kerkelijke Goederen (KKG). Dit actiepunt is al uitgevoerd maar verdient blijvende aandacht.
4. Het adviseren van ouderen en anderen met betrekking tot de ondersteuningsmogelijkheden welke vanuit de overheid en professionele organisaties worden aangeboden. Dit naar de behoefte van de betreffende gemeenteleden.

X. HET COLLEGE VAN KERKRENTMEESTERS

10.1. Inleiding

10.1.1. Beschrijving van de bestaande situatie (voorjaar 2016):

Het college van kerkrentmeesters bestaat uit drie ouderlingen-kerkrentmeester (zij maken deel uit van de kerkenraad) en een kerkrentmeester; de laatste is geen lid van de kerkenraad.

10.1.2. Taken en taakverdeling

Het college van kerkrentmeesters is binnen de kerkenraad als eerste verantwoordelijk voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente; dit gebeurt in nauwe samenwerking en goed overleg met, en onder toezicht van de kerkenraad. Uitgezonderd zijn de financiële zaken die tot de diaconie behoren.

Uit het midden van de drie ouderlingen-kerkrentmeester worden een voorzitter en een secretaris gekozen. De derde ouderling-kerkrentmeester is algemeen lid. De functie van penningmeester wordt ingevuld door het vierde lid van het college, de kerkrentmeester. Gezamenlijk worden bijzondere projecten gecoördineerd en wanneer nodig steken de ouderlingen-kerkrentmeester elkaar de helpende hand toe. Het college van kerkrentmeesters heeft een globale omschrijving gemaakt van de taken die bij elk van de functies behoren.

Met enige regelmaat vinden officiële vergaderingen plaats, veel zaken worden informeel geregeld waarbij de moderne communicatiemiddelen als e-mail een belangrijke rol spelen.

Een van de ouderlingen-kerkrentmeester heeft zitting in het moderamen. Het moderamen bestaat uit de predikant, een diaken, de voorzitter van de kerkenraad en de scriba. NB Momenteel (voorjaar 2016) zijn zowel de voorzitter als de scriba ouderling-kerkrentmeester, zodat ook dit college in het moderamen is vertegenwoordigd.

Het college van kerkrentmeesters krijgt bij de financieel-administratieve werkzaamheden ondersteuning vanuit de gemeente:

- Een administrateur, die geen lid is van het college van kerkrentmeesters. De administrateur houdt zich vooral bezig met het verwerken van de gegevens uit de financiële administratie tot de jaarrekening. De administrateur geeft gevraagd en ongevraagd adviezen.
- Ledenadministrateur ten behoeve van de ledenadministratie LRP.

De samenstelling en de werkwijze van het college van kerkrentmeesters zijn nader beschreven in de 'Plaatselijke Regeling'.

De ouderlingen-kerkrentmeester hebben, in overeenstemming met de kerkorde, in principe geen taak bij het afleggen van huisbezoeken; het staat hen echter vrij daar wel aan deel te nemen.

Het college van kerkrentmeesters voert het beheer over het kerkgebouw aan de Waaldijk (Waaldijk 139), de naastgelegen pastorie aan de Waaldijk (nummer 137) en het kerkelijk centrum dat zich naast de kerk en onder de pastorie bevindt. Ook heeft het college van kerkrentmeesters twee stukken bouwland in eigendom, die beide worden verpacht:

- ter grootte van 1.01.0 are (sectie U nr. 303) aan de Raayweg in Herwijnen
- ter grootte van 1.64.19 are (sectie T nr. 309) aan de Graaf Reinaldweg in Herwijnen

10.2. DOELEN

- Hoofddoel van het college van kerkrentmeesters is: de gemeente de middelen te verschaffen en voor haar te beheren zodat de bediening van het Woord voortgang kan hebben in de meest ruime zin van het woord. Uitgangspunt daarbij is de volledige bezetting (12/12) van een (1) predikantsplaats.

- Streven naar (blijvende) manieren om de financiële positie structureel te verbeteren. Dit omdat het steeds moeilijk blijkt de jaarrekeningen sluitend te krijgen zonder gebruik te maken van subsidies en incidentele giften.
- Een zo doelmatig mogelijk beheer van de gebouwen en andere bezittingen die de Hervormde Gemeente toebehoren. Het reserveren van gelden voor dit doel is wenselijk.

10.3. Hoe de doelen te bereiken

10.3.1. Geldwerving en financieel beheer

Een actief en gericht beleid

Het op peil houden van de financiële draagkracht van de gemeente vraagt om een actief en gericht beleid van de kant van kerkrentmeesters en kerkenraad. Het probleem van de ontkerkelijkheid gaat de kerkdeuren van Herwijnen niet voorbij. Die ontkerkelijkheid werkt door op financieel terrein.

Ook de vergrijzing baart zorgen. Dat laatste brengt met zich mee dat de geldwerving gedeeltelijk specifiek gericht moet worden op de ouderen in onze gemeente. De groep jeugd/jongeren mag echter niet vergeten worden: zij vormt een deel van de gemeente, en is met het oog op de toekomst enorm belangrijk. Daarom moet worden gezocht naar manieren om de jeugd al in een vroeg stadium bij het reilen en zeilen van de gemeente te betrekken. Betrokkenheid leidt tot de bereidheid ook in financiële zin aan de gemeente bij te dragen.

In z'n algemeenheid moet een steeds kleiner wordende groep van actieve en betrokken gemeenteleden zorgen voor de benodigde financiën. De ervaring (bijvoorbeeld de evaluatie Acties Kerkbalans) leert dat het aantal gemeenteleden dat een bijdrage levert aan de Actie Kerkbalans, afneemt. Daar staat tegenover dat de gemiddelde bijdrage toeneemt.

Hoe wordt 'een actief en gericht beleid' vorm gegeven:

- voorlichting naar de gemeente

Goede en regelmatige voorlichting vergroot de betrokkenheid van de kant van de gemeente. Dat vraagt om openheid van de kant van de kerkrentmeesters, waarbij de gevoeligheid van bepaalde (financiële) informatie nooit uit het oog mag worden verloren. De laatste jaren is rond de Actie Kerkbalans gebleken dat gerichte voorlichting en het aanspreken van mensen op hun verantwoordelijkheid, z'n vruchten afwerpt. De opbrengst is sinds 2006 gestegen met zo'n 24.000 euro (eindstand 2006: €37.953; 2010: €54.103; 2014: ruim € 62.000; 2015: 63.353).

Overzicht van negatieve/ positieve resultaten op jaarrekeningen van de laatste jaren:

Jaar	negatief	positief
2010	2.407	
2011	6.585	
2012		1.307
2013	6.487	
2014		296
2015		726
2016		19.707 (vacant)

- aandacht in prediking en pastoraat

De financiële kant van het gemeente-zijn moet aandacht krijgen in prediking en pastoraat. Dus ook op huisbezoeken, in het kringwerk, op catechisaties. Overleg binnen de kerkenraad over de manier waarop het onderwerp aan de orde wordt gesteld en de accenten die (moeten of kunnen) worden gelegd is daarbij noodzakelijk. Sinds enkele jaren bezoeken de kerkrentmeesters in de periode rond de actie Kerkbalans de kringen en de groep belijdeniscatechisanten.

- gemeenteleden wijzen op hun verantwoordelijkheden

Belangrijk is de gemeenteleden te wijzen op hun verantwoordelijkheid voor de gemeente, ook als het gaat om de hoogte van de vrijwillige bijdrage en de wekelijkse collecten. De kosten nemen in principe elk jaar toe, het is aan de gemeente daar extra inkomsten tegenover te zetten. In Gods Gemeente draait het in de eerste plaats niet om geld, maar zonder voldoende geld wordt het menselijkerwijs gesproken moeilijk een gemeente te laten draaien zoals ons voor ogen staat (bijvoorbeeld een fulltime predikantsplaats).

- specifieke 'technische' voorlichting

Voorlichting geven over de mogelijkheid via legaten etc. geld aan de kerk na te laten. De gemeente moet blijvend gewezen worden op het bestaan van collectebonnen en de fiscale aantrekkelijkheid daarvan en op andere fiscale voordelen.

De kerkrentmeesters moeten goed op de hoogte blijven van de subsidiemogelijkheden en van de mogelijkheden om bijvoorbeeld via kerkelijke instanties en instellingen 'goedkoop geld' te lenen; vooral bij bijzondere projecten als verbouwingen etc. kan dat veel geld besparen.

Belangrijk is om in 2016 te voldoen aan de eisen die de rijksoverheid stelt aan een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI-instelling). Alleen dan kunnen mensen hun giften aan de kerk blijven aftrekken bij hun belastingaangifte. Vanuit de PKN is daartoe een checklist ontwikkeld.

Actie Kerkbalans

De Actie Kerkbalans is erg belangrijk, als grootste inkomstenbron voor de kerkrentmeesters. Het belang ervan moet richting gemeente onderstreept blijven worden. Sinds 2006 neemt de opbrengst weer toe (zie boven). De kerkrentmeesters moeten zich echter blijvend beraden op manieren om de opbrengst structureel verder te verhogen. Een 'persoonlijke benadering' van gemeenteleden is daarbij belangrijk; daarbij is wel de vraag hoe persoonlijk, persoonlijk moet en kan zijn. Contacten met colleges van kerkrentmeesters in andere gemeenten kunnen ideeën opleveren.

Beleid

Nadenken over doelgroepenbeleid bij de Actie Kerkbalans; gerichte benadering van groepen gemeenteleden op basis van geefgedrag

Bijzondere acties

- bloemenactie

Jaarlijks wordt in december een bloemenactie gehouden. De opbrengst komt ten goede aan de exploitatie.

- verkoopdag

In oktober heeft de verkoopdag plaats. De verkoopdag wordt georganiseerd door de Commissie Verkoopdag, onder verantwoordelijkheid van het college van kerkrentmeesters.

Vanuit de Commissie Verkoopdag is een 'creativiteitsclubje' ontstaan, dat bijna het hele jaar door tuindecoraties etc maakt. Ook de opbrengst daarvan vloeit in de exploitatie.

- solidariteitskas doopleden

Ook de doopleden van 18 jaar en ouder worden benaderd voor een bijdrage aan de Solidariteitskas (voorheen generale kas). Dit gebeurt per acceptgiro. De opbrengst van de Solidariteitskas doopleden is voor de plaatselijke gemeente.

- rommelmarkt

Met het oog op de renovatie van de pastorie en de daaraan verbonden kosten is in 1999 een rommelmarkt gehouden. Die heeft inmiddels een structureel karakter gekregen: om de twee jaar, op of inmiddels rond Koningsdag. Er is een aparte Commissie Rommelmarkt in het leven geroepen. De commissie organiseert ook tussentijds mini-rommelmarkten / voorjaars-

markten. De commissie beschikt sinds enige tijd over een gehuurde ruimte die wordt gebruikt voor opslag etc. De opbrengst van de markten is tot nu toe bestemd geweest voor (groot) onderhoud en/of bijzondere projecten. De laatste jaren dient de opbrengst vooral voor het bekostigen van de uitvoering van het Instandhoudingsplan voor het kerkgebouw en de pastorie. Het college van kerkrentmeesters bepaalt de besteding van de opbrengsten van de (rommel)markten.

Het idee om een soort kringloopwinkeltje te beginnen is nog steeds niet helemaal vaarwel gezegd, ook al is daarvoor wel een geschikte ruimte, voldoende mankracht en continuïteit nodig.

Bezuinigingen/besparingen

Bezuinigingen/besparingen kunnen een bijdrage leveren aan een betere financiële positie. De kerkrentmeesters moeten dan ook kritisch kijken naar uitgaven en investeringen, geen terrein uitgezonderd. De kerkrentmeesters moeten zich daarbij afvragen wat hun kern- of basistaken zijn. Wat vanuit het verleden vanzelfsprekend is, is niet altijd meer logisch en verdedigbaar.

Voor het college van kerkrentmeesters is ook een taak weggelegd met betrekking tot het rentmeesterschap over de schepping. Zuinig materiaalgebruik en zuinig omgaan met energie ligt daarom voor de hand. In 2015 zijn de lampen in het kerkgebouw voorzien van energiezuinige (led-)verlichting. De investering is bekostigd uit een gift van de Vervoornstichting.

Ook het stimuleren van zelfwerkzaamheid leidt tot bezuinigingen. Daarbij moet opgemerkt worden dat veel gemeenteleden zich al als vrijwilliger inzetten.

Extra inkomsten verwerven

- collectebonnen

De kerkrentmeesters moeten zich in overleg met de kerkenraad met enige regelmaat beraaden over de hoogte van de waarde van de collectebonnen. Nu zijn er bonnen van 0,70 en 1 euro.

- collectes

Er zijn drie collectes per dienst. De eerste rondgang is een diaconale collecte of een doorzendcollecte. De tweede is altijd voor het werk van de kerkrentmeesters. De derde collecte, aan de uitgang, is voor een 'kerkrentmeesterlijk' doel: eenmaal per maand voor het Onderhoudsfonds, de rest voor pastoraat en prediking; ook eenmalige jaarlijkse collectes als paascollecte, eindejaarscollecte, biddagcollecte, dankdagcollecte etc. worden gehouden aan de uitgang.

- blijven nadenken

Overwogen moet worden meer bijzondere acties op te zetten; vooral acties die een breder publiek trekken dan alleen de eigen gemeente. Mogelijk kunnen deze ideeën verwezenlijkt worden in samenwerking met een speciaal te vormen commissie, of met de jeugdgraad. Ook kan worden overwogen bepaalde acties uit te voeren in samenwerking met derden.

10.3.2 Meerjarenraming van inkomsten en uitgaven

Het college van kerkrentmeesters streeft ernaar te gaan werken met meerjarenbegrotingen. Daarin moet jaarlijks rekening worden gehouden met een kostenstijging van minimaal twee procent. Het streven moet erop gericht zijn de inkomsten sterker te laten stijgen. Er kan meer aandacht worden besteed aan het voeren van bijzondere acties om de inkomsten extra te laten stijgen.

10.4 Beheer van gebouwen en inventaris

Het college van kerkrentmeesters voert het beheer over het kerkgebouw aan de Waaldijk, de pastorie en het kerkelijk centrum dat aan de kerk en de pastorie vast staat. Het kerkelijk cen-

trum en het kerkgebouw worden schoongemaakt door vrijwilligers. De kosters zijn met name actief om de nodige voorbereidingen te treffen voor de erediensten.

10.4.1. Het kerkgebouw

Het kerkgebouw aan de Waaldijk is gebouwd in 1823 en is een rijksmonument. De Monumentenwacht voert jaarlijks/halfjaarlijks een inspectie uit aan onder andere muren, daken, interieur en dakruiter. De resultaten van die inspecties vormen voor het college van kerkrentmeesters een belangrijk uitgangspunt voor de uitvoering van groot onderhoud.

De basis voor het groot onderhoud werd gevormd door het Meerjaren Onderhoud Plan (MOP), dat telkens voor een periode van tien jaar werd opgesteld. Inmiddels is sprake van een Periodiek Instandhoudings Plan (PIP). Het vorige MOP liep van 2003 tot 2013, de kosten ervan bedroegen zo'n 124.000 euro, waarvan de helft subsidiabel was.

In 2014 is een nieuw Periodiek Instandhoudings Plan 2014-2019 gemaakt en ingediend bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De totale kosten van het plan bedragen € 84.257. Op basis van het Besluit Rijkssubsidiering Instandhouding Monumenten (BRIM) is een subsidie toegekend van € 42.118.

Het orgel in het kerkgebouw is in 1991 geheel gerestaureerd (schulden afgelost), het volledig vernieuwde interieur is in het voorjaar van 1993 in gebruik genomen. De interieurrestauratie heeft totaal 456.495 gulden gekost. Tijdens de restauratie is ook de vloerverwarming vernieuwd. De lening die is afgesloten voor de interieurrestauratie is in 1998 geheel afgelost.

Het onderhoud van een aantal afzonderlijke gedeelten van het kerkgebouw blijft om aandacht vragen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het plafond en de gewelven (blijven controleren op houtwormen, boktorren etc.) en aan het dak.

De dakruiter is in 2003 geheel gerenoveerd, als onderdeel van het toenmalige MOP.

10.4.2. De pastorie

Naast de kerk staat de pastorie (Waaldijk 137), die dateert uit 1884. De pastorie dient ter huisvesting van de predikant en diens gezin. Daarvoor wordt een bedrag in rekening gebracht, overeenkomstig de regelingen van de PKN. Het onderhoud van de pastorie komt voor rekening van het college van kerkrentmeesters; daarbij wordt er vanuit gegaan dat de predikant zich opstelt als een 'goed huisvader' (zie de bepalingen van de PKN). Voor de kosten van gas, water en licht wordt bij de predikant een bedrag in rekening gebracht.

Het dakleer van de pastorie is in 1994 vervangen. In 1998, tijdens de vacaturetijd is de pastorie geheel gerenoveerd, zowel boven als beneden en zowel binnen als buiten (kosten bijna 300.000 gulden). De lening van 100.000 euro (220.000 gulden) die daarvoor bij de Stichting Kerkelijk Geldbeheer was afgesloten, is afgelost. Dat de renovatie van de pastorie groot-schalige kon worden aangepakt, is mede te danken aan de grote inzet van vrijwilligers (uren en materiaal). Groot onderhoud is de komende jaren niet te verwachten, wel vraagt het houtwerk (schilderen, kwaliteit hout) om aandacht.

De pastorie is inmiddels een rijksmonument. Dat biedt mogelijkheden voor subsidie. Het gedeelte van de Waaldijk waartoe de pastorie behoort, heeft de status van beschermd dorpsgezicht. Wellicht biedt ook dat mogelijkheden tot subsidie.

10.4.3. Het kerkelijk centrum

De activiteiten van de verschillende kerkelijke verenigingen vinden plaats in het kerkelijk centrum. Vrijwel wekelijks maken zondagsschool, jeugdclubs, catechisanten, bijbel- en gesprekskringen en de kerkenraad gebruik van een of meer zalen.

Het centrum bestaat uit een kerkenraadskamer, een 'tuinkamer', een grote zaal, een keukentje, twee toiletten, twee gangen en een berging/kachelhok. In 1982 is het kerkelijk centrum aangepast en uitgebreid. Medio 1999 zijn de kerkenraadskamer en de tuinkamer opgeknapt.

De grote zaal heeft een facelift ondergaan en er is nieuw meubilair aangeschaft. De twee gangetje en de toiletten zijn toe aan een opknapbeurt. In het kerkelijk centrum is wifi beschikbaar.

Het centrum biedt in de praktijk te weinig ruimte voor alle activiteiten. De kinderopvang op zondagochtenden heeft plaats in de Brede School aan de Achterweg en kost relatief veel geld. De ligging en omgeving van het kerkelijk centrum brengen praktische problemen met zich mee als het gaat om uitbreiding, nog afgezien van de kosten.

In het voorjaar van 2003 is het dakleer op het kerkelijk centrum vervangen.

10.5. Personele zaken

10.5.1. 'Betaalde krachten'

De Hervormde Gemeente Herwijnen telt één fulltime predikantsplaats. De in oktober 2009 bevestigde predikant, ds J. Broekman is per 1 januari 2016 met vervroegd emeritaat gegaan. Verder zijn er twee betaalde organisten, H.J. de Bruyn en P. van de Minkelis. Het vinden van reserveorganisten wordt steeds moeilijker maar is op dit moment (2017) wat minder dringend.

Als koster functioneren M.J. van Zante en R. van Zante.

Sinds 2002 wordt de predikant ondersteund door een pastoraal-medewerker, een dag per twee weken. Sinds voorjaar 2015 wordt daarin voorzien door ds A.J. Hagedoorn uit Hellouw. De pastoraal-medewerker wordt betaald uit het Pastoraatfonds. In 2003 is dat fonds, dat nagenoeg leeg was, aangevuld met een gedeelte van een legaat; in 2014 is dat opnieuw gebeurd. In het verleden is door de kerkenraad afgesproken dat de kosten van de pastoraal-medewerker niet op de gewone exploitatie drukken.

10.5.2. Onbetaalde krachten

Veel van de werkzaamheden en activiteiten die als eerste behoren tot de verantwoordelijkheden van het college van kerkrentmeesters, worden verricht door vrijwilligers. Te denken valt aan schoonmaak van kerk en bijgebouwen, samenstellen en rondbrengen kerkblad, actie Kerkbalans, onderhoud gebouwen en omgeving kerk, verkoopdag, rommelmarkt, bijhouden ledenadministratie, coördinatie verjaardagsfonds.

De inzet van de vrijwilligers is van onschatbare waarde. Niet alleen in financiële zin, zeker ook in het licht van het gemeente-zijn. Aandacht (in welke vorm dan ook) voor het vrijwilligerswerk verdient daarom hoge prioriteit.

De ervaring leert in toenemende mate dat het moeilijk is voldoende vrijwilligers te vinden.

Het college van kerkrentmeesters streeft ernaar om jaarlijks een of meerdere groepen vrijwilligers een kleine attentie te geven.

10.6. Verantwoording van beleid

Het college van kerkrentmeesters legt jaarlijks via de jaarrekening aan de kerkenraad verantwoording af van het financiële beleid. Ook de begroting voor het volgend jaar wordt besproken in de kerkenraad.

Op de kerkenraadsvergadering vormt het punt 'mededelingen kerkrentmeesters' vast onderdeel van de agenda. Via publicaties in het kerkblad houdt het college van kerkrentmeesters de gemeentelieden op de hoogte van de belangrijkste kerkrentmeesterlijke zaken. Het college van kerkrentmeesters streeft ernaar regelmatig te overleggen met vrijwilligers etc. die werkzaamheden verrichten die direct onder de verantwoordelijkheid van de kerkrentmeesters vallen.

Verklaring

Als kerkenraad van de Hervormde gemeente weten we ons door onze Nederlandse Hervormde Kerk gebracht op een weg die wij niet hebben begeerd en waarover wij in het geweten bezwaard zijn. Wij erkennen dat wij delen in de schuld van onze kerk. Gedachtig aan het woord van de apostel: 'Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw' (2 Tim.2:13) weten wij ons echter, zelf levend van Gods trouw, verschuldigd binnen de kerk trouw te zijn aan de roeping waarmee de Koning der Kerk, Jezus Christus ons geroepen heeft.

Met de kerk belijden wij dat 'Christus een eeuwig Koning is, die zonder onderdanen niet zijn kan' (art. 27 Ned. Geloofsbelijdenis) en dat Hij Zijn kerk bewaart.

Daarom beloven wij dat wij ons in gehoorzaamheid zullen onderwerpen aan het juk van Christus. Wij begeren ons te houden aan de verkondiging van Zijn Evangelie, de sacramenten te bedienen naar Zijn inzetting en de kerkelijke tucht te oefenen om elkaar te bewaren bij Zijn ontferming. Wij beloven ons te houden aan het betrouwbare Woord van God en alle dingen te verwerpen die daar tegen zijn, houdende Jezus Christus voor het enige Hoofd.

Als wij zo als gemeente - met vreze en beven - onze plaats innemen binnen het geheel van de verenigde kerk, verklaren wij ons gebonden te weten aan de Gereformeerde belijdenis. Met Gods hulp zullen wij weerspreken en weren al wat met dit belijden in strijd is. Bij de inrichting van het leven der gemeente zullen wij ons houden aan de instellingen die met deze belijdenis overeenstemmen. In de gemeente zal de nodiging tot het Heilig Avondmaal en de roeping tot het ambt uitgaan naar hen die tot de openbare belijdenis des geloofs zijn gekomen. In de gemeente zal geen andere levensverbintenis worden ingezegend dan een huwelijk van man en vrouw dat wettig voor de overheid is gesloten.

Omdat wij ons schuldig weten onze gaven 'ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden' (antw. 55 Heid. Cat.) zullen wij de kerk en elkaar blijven oproepen om - in overeenstemming met de Gereformeerde belijdenisgeschriften van de kerk - de weg van gehoorzaamheid aan God en Zijn Woord te gaan.

De kerkenraad van de hervormde gemeente te Herwijnen, namens deze:

preses

scriba

Ds. J. van Dijk

Oud. J.J. de Fockert

Getekend op 9 juli 2003

Erediensten

Ambtsdragers

De erediensten worden indien mogelijk minstens eenmaal per zondag verzorgd door de eigen predikant, evenals de diensten waarin de sacramenten worden bediend, heilige Doop en heilig Avondmaal. Bij dit laatste sacrament verzorgt bij voorkeur de eigen predikant ook de voorbereiding- en dankzeggingdienst.

In de erediensten is het de bedoeling dat de volledige kerkenraad zoveel als mogelijk aanwezig is en plaatsneemt in de kerkenraadbanken.

Liturgie

Door omstandigheden bepaald, kan er afgeweken worden van de standaard indeling van de klassieke liturgie. Dit betekent, dat in plaats van de gebruikelijke lezing van de wet uit Exodus 20 gekozen kan worden uit andere Bijbelgedeelten van het Oude en Nieuwe Testament met een zelfde karakter. Dit geldt eveneens voor de geloofsbelijdenis. Naast het Apostolicum en de Geloofsbelijdenis van Nicea kan het geloof beleden worden uit één van de Bijbelboeken, of een ander, voor dit doel gegeven, kerkelijk geschrift. Ook is er de vrijheid om in bepaalde gevallen af te wijken van het aantal te zingen liederen.

Gastpredikanten

Gastpredikanten krijgen een week van tevoren een herinneringsbericht via de email. In die mail staat de nodige informatie over de diensten en de bereikbaarheid van koster en kerk.

Bijzondere diensten of samenkomsten

Bevestiging ambtsdragers

Na de dienst is er gelegenheid de bevestigde, of de herbevestigde broeder(s) de hand te drukken in het kerkelijk centrum.

Bidstond / Dankstond voor gewas en arbeid

De bidstond – in het voorjaar, de tweede woensdag in maart – en in de dankstond – in het najaar, de eerste woensdag in november – is een dienst waar in het bijzonder de afhankelijkheid van mensen aan de Heere God en Schepper tot uiting wordt gebracht in gebed en dank voor al onze bezigheden in werk, gezin, school, kerk enz. enz. De aanvangstijd van deze diensten is 19:30 uur. Nadere aankondiging in het kerkblad. Sinds enkele jaren wordt op Biddag en Dankdag ook een schooldienst gehouden; het ene jaar beide diensten in de gereformeerde kerk, het andere jaar beide diensten in de hervormde kerk.

Christelijke feestdagen: 1e Kerst-, 1e Paas-, 1e Pinksterdag

Op de 2e Kerstdag, 2e Paasdag, 2e Pinksterdag is er geen eredienst.

Christelijke feestdagen: Hemelvaartsdag

Aanvang 9:30 uur.

Dienst in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht

De dienst is in het bijzonder bedoeld voor de bewoners van het Woon- en Zorgcentrum Avondlicht, maar staan daarnaast open voor anderen. Deze dienst wordt gehouden op de derde donderdag van de maand – uitgezonderd de maand juli - en afwisselend verzorgd door de Hervormde Gemeente of de Gereformeerde Kerk alhier en wordt bij voorkeur geleid door de eigen predikant. De dienst vangt om 15:00 uur aan en duurt maximaal 1 uur en er wordt één inzameling gehouden. Om praktische redenen is in de dienst als ambtelijke vertegenwoordiging alleen een ouderling aanwezig. Medio december wordt, onder gelijke condities, de Kerstzangdienst gehouden. Na afloop van elke dienst is het gebruikelijk de opbrengst van de collecte aan de bezoekers mee te delen en met hen koffie te drinken. De data voor de diensten onder verantwoording van de Hervormde Gemeente worden in het kerkblad vermeld.

Eeuwigheidszondag

Dit is de laatste zondag van het kerkelijke jaar. Voor deze dienst worden de nabestaanden uitgenodigd van de Hervormde leden die in het afgelopen kerkelijk jaar zijn gestorven. De namen en de leeftijd van de overledenen evenals de sterfdatum worden in de dienst voorgelezen. Na afloop is er voor de rouwende families de gelegenheid tot een pastoraal gesprek waarbij minimaal de predikant en de dienstdoende ouderling aanwezig is.

Gezamenlijke diensten met de Gereformeerde Kerk

In principe is er driemaal per jaar is er een gezamenlijke dienst met de gemeenteleden van de Gereformeerde Kerk alhier. Deze diensten zijn:

- Algemene eredienst in de maand april of mei
- Dienst ter afsluiting van de Vakantiebijbelspelweek en de opening van het schooljaar
- Zangdienst in de avonddienst van de eerste Kerstdag (behalve als deze op zaterdag valt)

De algemene gezamenlijke eredienst vindt plaats in de Hervormde Kerk aan de Waaldijk, de twee overige gezamenlijke diensten in de Gereformeerde Kerk aan de Achterweg. Deze diensten worden afwisselend geleid door de eigen predikanten en ambtelijk vertegenwoordigd door kerkenraadsleden van beide gemeenten (van beide kerken zijn 3 ambtsdragers aanwezig: in principe 1 ouderling, 1 ouderling-kerkrentmeester en 1 diaken). De data voor de diensten, tijden en plaatsen van de gezamenlijke diensten worden in het kerkblad vermeld.

Mocht het beleid van de Gereformeerde Kerk inzake gezamenlijke diensten afwijken van het geen wij als de kerkenraad van de Hervormde Gemeente voorstaan, of als er aan Hervorm-

de zijde andere dringende redenen zijn die daarom vragen, zal de samenwerking worden beëindigd. Andersom is deze verklaring ook van Gereformeerde zijde onderschreven.

Goede Vrijdag

Aanvang 19:30 uur.

Huwelijksdienst

De aanvraag van een huwelijksdienst dient minstens twee maanden van tevoren te geschieden bij de scribe of de eigen predikant. Voorafgaand aan de bevestiging en inzegening van het huwelijk heeft de predikant namens de kerkenraad een huwelijksgesprek met het bruidspaar. In dat gesprek wordt ook liturgie doorgenomen. In deze dienst heeft de ouderling van dienst de taak de huwelijksbijbel te overhandigen. Tijdens deze dienst mogen in beperkte mate foto- en video-opnamen worden gemaakt. Uit oogpunt van eerbied is dit niet toegestaan tijdens de gebeden, de preek en het geknield zijn voor Gods aangezicht en het door de predikant uitspreken van de zegen van Godswege. Indien er in bijzondere gevallen een gastpredikant voorgaat is deze ook aan bovenstaande invulling gehouden.

Leerdienst

In een leerdienst worden de belijdenisgeschriften, onderwijs rond de doop, de instelling van het Heilig Avondmaal enz. enz. behandeld. Veelal is dit een avonddienst.

Nieuwjaarsmorgen

Na afloop van deze dienst is er gelegenheid voor gemeenteleden om elkaar een gezegend Nieuwjaar te wensen in de grote zaal van het kerkelijk centrum.

Openbare Belijdenis van het geloof

De dienst waarin belijdenis van het geloof in het openbaar kan worden afgelegd wordt doorgaans gehouden op Palmzondag, de zondag voorafgaande aan het Paasfeest. Een alternatief kan zijn eerste Pinksterdag. Na de dienst wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld de nieuwe belijdende leden de hand te drukken en Gods zegen toe te wensen in de grote zaal van het kerkelijk centrum.

Opening en sluiting Winterwerk

Het kerkelijke seizoen wordt geopend en afgesloten met een feestelijke dienst. De dienst vangt om 9.30 uur aan. De liturgie kan een afwijkend karakter hebben, voor wat betreft liedkeuze en voor wat betreft inbreng van gemeenteleden. Na afloop van de dienst is er gelegenheid voor ontmoeting in het kerkelijk centrum.

Oudejaarsavond

Aanvang 19:30 uur.

Schooldiensten

De schooldiensten wordt tweemaal per jaar gehouden, op Dankdag en op Biddag. Deze dienst wordt samen met de Gereformeerde Kerk van Herwijnen en de Christelijke basisschool "School met de Bijbel" georganiseerd, welke afwisselend door de Hervormde of de Gereformeerde predikant wordt geleid: het ene jaar beide diensten in de gereformeerde kerk, het andere jaar in de hervormde kerk. In onderling overleg wordt een thema bepaald en een liturgie samengesteld. De schooldienst heeft als functie de band tussen school en kerk zichtbaar te maken. De ambtelijke vertegenwoordiging wordt verzorgd door een kerkenraadslid, bij voorkeur de jeugdouderling of jeugddiaken. De datum, tijd en plaats voor de schooldienst worden bekendgemaakt in het kerkblad.

Themadienst

Twee maal per jaar wordt een dienst gehouden met een vooraf gekozen thema. Voor deze diensten wordt een (jongeren)koor uitgenodigd.

Sacramentsdiensten

Doopdienst

Vragen die gesteld kunnen worden aan de doopouder die niet gedoopt is:

1. Aanvaardt u dat uw kind als lid van de gemeente doopt wordt?
2. Stemt u ermee in dat hij/ zij in het christelijk geloof zal worden opgevoed?
3. Beloofd u daarbij alle hulp te geven en – voor zover het in uw vermogen ligt – ook zelf aan uw kind het Evangelie van Jezus Christus door te geven?

Na de doopdienst wordt de gemeente, in de grote zaal van het kerkelijk centrum, in de gelegenheid gesteld de doopouders de hand te drukken en Gods zegen toe te wensen bij de (geloofs)opvoeding van hun kind(eren). De kerkenraad geeft de ouders voorafgaand aan de doop en na de doop een boekje dat betrekking heeft op de doop. Elk jaar zal er een Of meerdere) gesprek gevoerd worden met de ouders, die in dat afgelopen jaar hun kind ten doop hebben gehouden, en een delegatie van de kerkenraad over de geloofsopvoeding van hun gedoopte kinderen.

De data voor de doopaangifte en de doopdienst worden in het Kerkblad vermeld.

Heilig Avondmaal

De data van viering van het Heilig Avondmaal zijn bij voorkeur gelijk aan die van de Gereformeerde Kerk alhier. Hierdoor wordt bereikt dat geheel het gelovige deel van de bevolking van Herwijnen zich bezint op de viering van het Heilig Avondmaal en is de tijd tussen de vieringen voor Woon- en Zorgcentrum Avondlicht gelijk aan die van de kerken en zodoende gelijkmatig. De data van de vieringen en de gelegenheid tot censura morum worden vermeld in het Kerkblad.

In de week voorafgaand aan de viering wordt een bezinningsavond gehouden.

Samenkomsten

Avondgebed

In de Stille Week, voorafgaand aan het Paasfeest worden elke avond korte meditatieve bijeenkomsten gehouden in de kerk. De opening op maandag wordt bij voorkeur verzorgd door de predikant, de samenkomsten op de daarop volgende drie avonden worden geleid door een ouderling. Op deze avonden wordt de lijdensgeschiedenis van Jezus Christus gelezen uit één van de Evangelien. Er is een gedrukte liturgie aanwezig.

Kerstzangavond

Op de avond voor Kerst wordt een zangavond gehouden waaraan de plaatselijke muziekvereniging "Wilhelmina" meewerkt. Naast zang en muziek wordt er een korte meditatie gehouden.

Kerstfeest van de zondagsschool

Op de avond van de tweede Kerstdag viert de zondagsschool 'Bethel' het Kerstfeest. De kinderen van de diverse groepen verkondigen met elkaar het Kerstevangelie. Daarnaast is er ook een vertelling van een vrij verhaal. Tijdens de viering wordt ook afscheid genomen van de kinderen die de zondagsschool gaan verlaten. Zij worden voortaan in de kerkdiensten verwacht en uitgenodigd voor de catechisatie. De kinderen krijgen een attentie aangeboden. Het Kerkblad verschaft verdere informatie.

Rouwdienst

- De begrafenisplechtigheid van een gemeentelid kan, na beoordeling door de kerkenraad, vanuit de hervormde kerk aan de Waaldijk plaatsvinden. De leiding van de ceremonie wordt gedurende de rouwdienst door de Hervormde gemeente overgenomen van de begrafenisondernemer. Na de begrafenisplechtigheid kunnen de familie en aanwezigen terugkeren naar de kerk, alwaar de ouderling van dienst afsluit met schriftlezing en gebed. Er kan ook voor gekozen worden de plechtigheid op de begraafplaats af te sluiten.
- Op verzoek en na afweging door de kerkenraad, wordt ook medewerking verleend aan een rouwdienst die in Rouwcentrum Lingewaal aan de Schoutensteeg wordt gehouden. Naast de predikant is er een ouderling aanwezig. In overleg met de predikant wordt de liturgie opgesteld. Na de begrafenisplechtigheid keren de familie en aanwezigen terug naar de aula, alwaar de ouderling van dienst afsluit met schriftlezing en gebed. Er kan ook voor gekozen worden dat de plechtigheid op de begraafplaats wordt afgesloten.
- De kerkenraad verleent zijn medewerking aan een crematieplechtigheid voor zover dit de rouwdienst betreft voorafgaande aan crematie. De rouwdienst zal niet gehouden worden in de kerk en er is geen kerkelijke vertegenwoordiging in het crematorium ten tijde van de crematieplechtigheid zelf.

De kerkenraad gaat zich op dit punt bezinnen.

Zanguurtje

Van tijd tot tijd vindt er aansluitend aan de avonddienst een zanguurtje plaats. Gemeentelieden kunnen een aanvraag van een te zingen psalm, gezang of geestelijk lied, in de bus in de hal van de kerk deponeren. Uit deze aanvragen wordt een liturgie samengesteld, die ook in het Kerkblad wordt afgedrukt en vooraf bij de kerkradioluisteraars wordt bezorgd. Aan de hand van deze liturgie wordt in de kerk en thuis gezongen.

Kerkenraad

De kerkenraad vergadert sinds 2016 in principe weer eenmaal maand, elf keer per jaar. De frequentie van vergaderen is wel onderwerp van andere bezinning. De kerkenraad bestaat (voorjaar 2017 uit de predikant (vacature), vier ouderlingen, indien nodig één ouderling met bijzondere opdracht (pastoraat), drie ouderlingen-kerkrentmeester, drie diakenen en een jeugddiaken of jeugdouderling. Uitbreiding met een ouderling is gewenst. De kerkenraad bestaat uit mannelijke leden.

De te roepen ambtsdragers worden uit het midden van de mannelijke belijdende leden gekozen. De machtiging van de wijze van hun verkiezing is gegeven met de zesjaarlijkse stemming (Ord.3.6.4; Plaatselijke regeling Herwijnen 3.3.4).

CATECHESE en PASTORAAT

Jeugdclubs

Bij voldoende deelname zijn er wekelijks twee jeugdclubs actief en wel:

Dinsdagavond: jongens en meisjes groep 3 t/m 5 basisschool en jongens en meisjes groep 6 t/m 8 basisschool

Jeugdwerk 12-...jaar

Eenmaal per maand wordt in het kerkelijk centrum een avond gehouden voor de jeugd vanaf twaalf jaar, verdeeld in twee groepen. De bedoeling hiervan is om de jeugd van 12 - 15 jaar met elkaar in contact te brengen en te zorgen voor een verantwoorde invulling van de vrijdagavond.

Zondagsschool

Bij voldoende deelname zijn er twee groepen actief en wel:

Groep 1 kinderen uit groep 1 – 4 van de basisschool

Groep 2 kinderen uit groep 5 – 8 van de basisschool

De zondagsschool blijft het gehele jaar samenkomen.

Catechese

De catechisatielessen worden gegeven in het Kerkelijk Centrum.

Het aantal groepen, de avonden en de tijden variëren.

Het laatste seizoen waren er twee groepen, op twee avonden.

Sinds 2015/2016 worden de methoden Follow Me en Follow Me Next van de HGJB gebruikt.

Belijdeniscatechisatie

De avond waarop belijdeniscatechisatie wordt gegeven wordt afgesproken in overleg tussen predikant en catechisanten.

Op de aannemingsavond – veelal de donderdagavond voor de Palmzondag – wordt door een delegatie van de kerkenraad, onder leiding van de predikant, een geloofsgesprek gevoerd met de belijdeniskandidaten. Nadat de kerkenraad gevraagd heeft naar het geschonken geloof en de kennis van de waarheid, worden de kandidaten aangenomen en toegelaten tot het in het openbaar afleggen van de belijdenis van het geloof. Dit heeft over het algemeen plaats in de morgendienst van de Palmzondag. De ochtenddienst op Pinksteren is een goed alternatief.

Door het afleggen van openbare belijdenis van het geloof verkrijgen de lidmaten rechten en plichten in de gemeente.

Rechten:- Toegang tot het Heilig Avondmaal

- De roeping tot het ambt (alleen voor mannelijke leden)
- Stemrecht

'Plichten' -Voordracht kandidaten bij vacatures of uitbreiding van de kerkenraad

- Stemmen op verkiezingsbijeenkomsten
- Meewerken aan de opbouw van de gemeente

De belijdeniscatechisatie wordt door de predikant gegeven.

Commissie Nieuw ingekomen

Het welkomstpakket bestaat uit een bloemetje, de gemeentegids en de activiteitengids van de gemeente. De commissie Nieuw ingekomenen bestaat uit één persoon en wordt aangestuurd door een ouderling-kerkrentmeester (aan de hand van mutaties vanuit LRP).

In samenwerking met de Gereformeerde Kerk worden mensen die nieuw in Herwijnen zijn komen wonen en die niet zijn ingeschreven bij één van beide kerken, met een welkomstpakket benaderd door een vrijwilliger van een van beide kerken.

Huisbezoek

Woon- e Zorgcentrum Avondlicht

Het pastorale werk in Woon- en Zorgcentrum Avondlicht is door de kerkenraad in handen gegeven van een ouderling. In voorkomende gevallen schakelt hij de predikant of de pastoraal werker in.

Ouderling met een bepaalde opdracht

Sinds 2013 is er geen 'Ouderling met een bepaalde opdracht' meer.

Jeugddiaken/jeugdouderling

Er is sinds enige jaren een jeugddiaken. De voorkeur gaat uit naar een jeugdouderling. Zijn precieze taken worden in overleg met de kerkenraad en de jeugdraad nader ingevuld.

APOSTOLAAT

Zendingscommissie.

De voorjaarszendingscollecte wordt huis aan huis gehouden. Met Pinksteren wordt de Pinksterzendingscollecte gehouden in de kerk. Voor de najaarszendingscollecte worden folders en zakjes uitgedeeld in de kerk welke de week daarop tijdens een extra collecte in de kerkdienst weer kunnen worden ingeleverd.

PRESENTATIE en VOORLICHTING

Activiteitengids

De activiteitengids is een gezamenlijke uitgave van de Hervormde gemeente en de Gereformeerde Kerk van Herwijnen. De gids is zo ontworpen dat deze zowel van de voorkant als van de achterkant gelezen kan worden. Van de ene kant gelezen worden de Hervormde activiteiten vermeld, van de andere kant gelezen de Gereformeerde.

PROCEDURE HUWELIJKSJUBILEA

- * 'De Kerk' besteedt aandacht aan huwelijksjubilea van 12,5, 25, 40, 50, 60, jaar. De kerkenraad gaat zich beraden over de vraag een aantal kroonjaren uit dit lijstje geschrapt moet worden.
- * De wijkouderlingen maken vlak voor het begin van het nieuwe kalenderjaar op basis van hun gegevens in hun kaartenbak, voor zover mogelijk, een overzicht van de huwelijksjubilea die het komende jaar plaatshebben. Alle overzichten gaan naar scriba en predikant.
- * De wijkouderling vraagt de voorzitter van de diaconie ervoor te zorgen dat op de dag van jubileum een bloemetje wordt bezorgd.
- * De bloemen worden besteld door de diaconie. Klavertje Vier krijgt informatie dat bloemen voor jubilea in principe alleen door de diaconie worden besteld (voor bloemen in bijzondere diensten lopen er vaste afspraken tussen de kerkvoogdij en Klavertje Vier).
- * De jubilarissen worden in principe door de predikant benaderd voor een officieel bezoek namens de Gemeente. Om doublures te voorkomen heeft hierover overleg plaats tussen predikant en wijkouderling.
- * De scriba vraagt de echtparen of ze publicatie in het kerkblad op prijs stellen en zo ja, vóór of ná de datum van het jubileum. Dezelfde vraag wordt gesteld mbt de afkondigingen; als de afkondiging plaatsheeft vóór de betreffende datum, dan wordt ook voorbede gedaan. In principe wordt na de jubileumdag het echtpaar opgedragen in het dankgebed.
- * Bij een eventuele receptie of een feest, wordt bij ontvangst van de uitnodiging of het bericht, daarvan een kopie gemaakt voor zowel predikant als wijkouderling.
- * De wijkouderling zorgt dat 'de kerk' op het feest of de receptie is vertegenwoordigd.
- * De predikant bezoekt eveneens het feest of de receptie.
- * In situaties waarin bovengenoemde procedure niet voorziet, wordt per geval bekeken hoe te handelen.

Juni 2000/februari 2003/ voorjaar 2016/oktober 2017

Het vastgestelde en ondertekende visiedocument is een aparte bijlage in PDF bestand.

Kern van het beleidsplan van de Hervormde Gemeente Herwijnen 2017-2021

In deze kern van het beleidsplan van de Hervormde Gemeente Herwijnen wordt per beleidsterrein een opsomming van doelstellingen voor de komende beleidsperiode gegeven.

Eredienst

- Gefaseerde invoering van de bundel Weerklank als liedbundel voor de liturgie
- Invoering van de andere besluiten zoals neergelegd in het visiedocument liturgie
- Bezinning op de viering van het Heilig Avondmaal
- Verdere bezinning op de invulling van de bijzondere samenkomsten

Vorming en toerusting

- Met de gemeente o.l.v. een predikant of andere deskundige een bezinnings- en activeringstraject doorlopen met het oog op de geloofsoverdracht binnen de gezinnen en de gemeente als geheel (*Hoe kunnen wij samen een levende gemeente van Christus vormen waarin de fakkel van het geloof wordt doorgegeven?*)
- Werken aan nieuwe manieren van toerusting voor pas gehuwden (0-5 jaar huwelijk)
- Faciliteren van kringwerk

Catechese

- Werken aan grotere deelname van de jeugd van de gemeente aan de catechese
- Werken aan catechese-vormen die ook bijdragen aan betrokkenheid van de ouders

Pastoraat

- Bezinning op het bezoeken van de pastorale eenheden binnen een wijk – eenmaal per twee jaar
- Toerusting van ouderlingen en bezoekbroeders/zusters tot pastoraat

Apostolaat

- Vervolg geven aan de basiscursus Geloven met het Hart

Presentatie en voorlichting

- Verder benutten van digitale media voor communicatie van informatie

Diaconaat

- Diakenen toerusten voor het diaconale werk (bv. d.m.v. cursus)
- Mogelijkheid om met kerktaxi naar de kerk te komen onder de aandacht van de gemeenteleden brengen
- Communicatie van diaconaal nieuws via kerkblad en website verbeteren
- Adviseren van ouderen en anderen m.b.t. ondersteuningsmogelijkheden vanuit overheid en andere professionele organisaties

College van Kerkrentmeesters

- De niet-diaconale financiële middelen op peil houden d.m.v. actief beleid t.a.v. geweldwerving, zodat de bediening van het Woord voortgang kan hebben
- Waar nodig: ontwikkelen van nieuwe, structurele manieren om de financiële positie structureel te verbeteren
- Doelmatig beheer van gebouwen en andere bezittingen van de Hervormde Gemeente Herwijnen